

DARBININKAS

Vol. LXXX, Nr. 36
Rugsėjis - September 22, 1995

SECOND-CLASS

341 Highland Blvd.

Kaina

Penktadienis-Friday Postage paid at Brooklyn, N.Y. Brooklyn, N.Y. 11207 \$1.00

**LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ**

-- Politinių kalinių ir tremtinių Laisvės frakcija, Demokratų partijos ir Tautininkų sąjungos frakcijos aktyviai bendradarbiaus Seimo rudens sesijoje. Pasak mažųjų frakcijų vadovų, jie ketina priešintis LDDP priestamam Konstitucijos 47 - ojo straipsnio pakeitimui dėl žemės pardavimo užsieniečiams. Jų manymu, žemė gali būti parduota užsieniečiams tik tai po to, kai dokumentus dėl nuosavybės teisės ją gaus visi, o svarbiausia - kada savąją nuosavybės teisę dokumentais patvirtins valstybė.

-- Prezidentas pasirašė įstatymą, kuriuo iš privačių vaistų tiekėjų atimama teisė įvežti į Lietuvą psichotropinius vaistus ir užsiimti didmenine jų prekyba. Nuo šiol psichotropinius vaistus į Lietuvą galės įvežti tik valstybinė įmonė "Lietuvos farmacija". Privačių farmacijos įmonių vadovai mano, kad po kelių savaičių Lietuvoje gali pritrūkti raminančiųjų, migdomųjų ir kitų vaistų. Šiuos vaistus, kurie sudaro apie penktadalį visų vaistų, vežė apie 80 firmų.

-- Plungės rajone yra apie 20 tūkst. buvusių žemės savininkų, kurie laukia, kada jiems bus išmokėtos kompensacijos už žemę. Kompensacijų suma sudaro daugiau kaip \$5 mln. Šiomet Vyriausybė šioms kompensacijoms mokėti Plungės rajono savivaldybei skyrė 14 tūkst. USD. Jei kompensacijos bus mokamos tokiu greičiu, tai paskutiniųjų eilėje žemės savininkų palikuonys lauks pinigų 400 metų.

-- Trakų pilyje rugsėjo 8 dieną įvyko Lietuvos bajorų inauguracijos šventė. Bajorystės pripažinimo aktai buvo įteikti 30 - čiai žmonių. Pirmasis šį dokumentą gavo vyriausias bajoras 90 metų amžiaus Jonušas Kliučinskas. Bajorystę patvirtinantys dokumentai buvo įteikti poetui Vaciu Reimeriui, aktorei ir teatro kritikei Undinei Nasvytytei, skulptoriui prof. Konstantinui Bogdanui. Šventėje dalyvavo ir Giedraičių, Goštautų, Daujotų, Tiškevičių, Rimgailų ir kitų Lietuvos bajorų palikuonys. Šiuo metu Lietuvos karališkoji bajorų sąjunga vienija apie 700 narių. Apie 60 jų jau turi bajorišką kilmę patvirtinančius dokumentus. Lietuvos bajorijos veiklos šūkis - "Garbė ir atmintis".

-- Paprasto telefono ryšio vartotojai nuo rugsėjo 15 d. skambinantys žmogui, kuris naudojami mobiliuoju "Comliet" telefonu, jau turi mokėti nuo 1 iki beveik 2 litų už pokalbio minutę. Anksčiau už visus pokalbius mobiliuoju "Comliet" telefonu mokėjo jo savininkas.

-- Pagal policininkų skaičių Lietuva yra viena pirmaujančių šalių Europoje. 1990 metais Lietuvoje vienam policininkui teko 415 gyventojų, o 1993 metais - jau tik 234. Norvegijoje, kurioje nusikalstamumas yra daug mažesnis, vienam policininkui tenka 728 gyventojai. Tėvynės sąjunga, ruošdama rinkimus ir savivaldybes, paruošė programą, kurioje siūloma į viešosios tvarkos palaikymą įtraukti visuomenę. Vyriausybė šiai programai nepritarė, nes, anot jos, reikia sukurti gerą teisinę bazę.

Europos jaunimo susitikimas

Didžiulis Lietuvos katalikų jaunimo būrys autobusais iš Vilniaus išvažiavo į Italiją dalyvauti susitikime su popiežiumi Jonu Pauliumi II Loreto mieste. Prieš tolimą kelionę rytą mūsų jaunimo atstovai atėjo pasimelsti į Vilniaus arkikatedrą baziliką. Jaunimo išlydėjimui skirtas mišias koncelebravo arkivyskupas metropolitas Audrys Juozas Bačkis. Popiežius Jonas Paulius II su Europos jaunimu susitiko rugsėjo 9 dieną pajūrio slėnyje prie Loreto. Tarp 400 tūkstančių jaunimo atstovų buvo ir 105 jaunų žmonių grupė iš Lietuvos.

- o -

Popiežius Jonas Paulius II rugsėjo 9 d. atvyko į Italijos Loreto miestelį, prie Adrijos jūros, kuriam jau kelias dienas vyksta paties Šv. Tėvo sušauktas Europos jaunimo susitikimas. Šeštadienio vakaro maldos budėjimą tiesiogiai transliavo Lietuvos televizija ir dar vienuolikos Europos kraštų valstybinės televizijos stotys.

Į Loretą atvyko 200 tūkstančių jaunuolių iš visų trisdešimt šešių Europos valstybių. Susitikime dalyvavo ir nedidelės jaunimo grupės iš kitų žemynų. Organizatorių duomenimis, be Europos, yra ir trisdešimties kitų šalių atstovų. Po šeštadienio maldos budėjimo, Popiežiaus vadovaujami susitikimai vyko ir sekmadienio rytą Šv. Tėvo aukojimo kulminacinės šios didžiojo sąskrydžio mišias, o

pavakare dar įvyko atskiras Popiežiaus susitikimas su vaikais.

Pagrindinis Lorete vykusio Europos jaunimo sąskrydžio organizatorius buvo Popiežinė pasauliečių taryba.

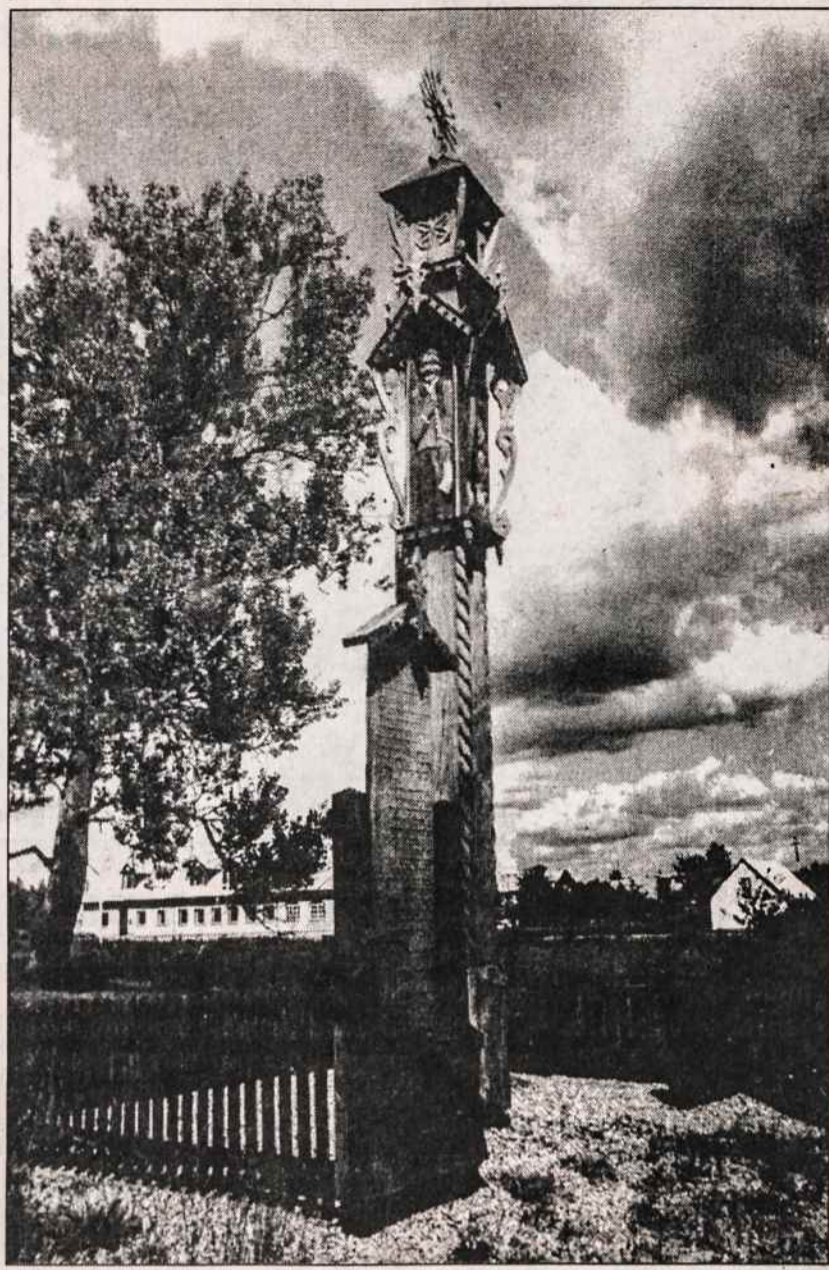
Kardinolas Edurado Pironio savo trumpame interviu, Loreto jaunimo susitikimo išvakarėse duotame Vatikano radijui, paaiškino tris būdingiausias šio jaunimo sąskrydžio bruožus. Europos jaunimo maldos kelionė Loretą turi labai ryškius tris metmenis: ekleziologinį, mariologinį ir kristologinį. Šis susitikimas, - kalbėjo kardinolas, - yra per dėt ekleziologinis dėl to, kad Lorete šiomis dienomis matome susirinkusią gyvą Bažnyčią. Tai ne vienios ar kitos jaunimo grupės susitikimas, bet gyvosios jaunųjų žmonių Bažnyčios visuotinė šventė. Ši maldos kelionė yra mariologinė, nes 200 tūkstančių Europos jaunuolių atėjo į Marijos namus apmąstyti ir išgyventi Kristaus įsikūnijimo slėpinį dabartinių savo žemyno, Europos, rūpesčių kontekste. O kur renkasi Bažnyčia, kur mašoma apie įsikūnijimą, ten yra ir Kristus, yra ir kristologinis metmuo, kuris viską, visus pradus, visus metmenis sujungia į vieną.

Sekmadienis buvo paskutinė Europos jaunimo susitikimo Loreto Dievo Motinos šventovėje diena. Jau nuo rugsėjo 4-osios, tai yra keletą dienų prieš iškilmingų renginių pradžią, į Loreto šventovę susirinko apylinkės italų jaunimas. Vėliau susirinko

apie 200 tūkstančių jaunų žmonių iš visų Europos kraštų. Nuo šeštadienio, kaip žinoma, jaunimo sąskrydyje dalyvavo ir Šventasis Tėvas. Sekmadienio rytą Popiežiaus aukotomis mišiomis, kartu su jaunimo sąskrydžio uždarymu buvo užbaigti ir jubiliejiniai septynišimtieji Loreto šventovės metai.

Kaip teigia tradicija, Marijos namai prieš 700 metų stebuklingai atsiradę Italijos Loreto kaime, prie Adrijos jūros. Tačiau labiau tikėtina, kad Marijos namus į Loretą atgabeno iš Šventosios Žemės besitraukiantys kryžiuočiai: išardė stovėjusius Nazarete, atgabeno ir iš naujo sumontavo Lorete. Tačiau šios tradicijos istorinis tikrumas nėra pats svarbiausias dalykas. Svarbiausia, kad Loreto šventovė tapo tikrąja malonės vieta. O ši savaitgalį, tūkstančiai Europos jaunuolių čia buvo susirinkę pagarbinti Dievo Motiną ir maldingai nusilenkti įsikūnijimo slėpiniui.

Sekmadienio rytą aukotų mišių homilijoje, Popiežius pirmiausiai akcentavo besibaigiantį Loreto šventovės jubiliejų. Štai jau 700 metų šioje šventovėje visos Italijos ir Europos maldininkai renkasi pagarbinti Švenčiausiąją Mergele, - pasakė Popiežius. Tarp daugelio Europos Marijos šventovių ši vieta yra ypatinga, nes Marijos artumo ženklas yra ne apvaizdas, bet namai, tie namai, kurių sienos, pagal tradiciją, girdėjo Nazareto Mergelės pasakytą "taip" Dievo apvaizdai, gir-

Šalia Varėnos neseniai vėl sublizgėjo atnaujintos M. K. Čiurlionio kelio medžio skulptūros. Šių metų rugsėjo 22 sukanka 120 metų, kai gimė (1875) Mikalojus Konstantinas Čiurlionis, lietuvių dailininkas, kompozitorius, kultūros veikėjas. Mirė 1911 m. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

dėjo Marijos žodžius, nuo kurių prasidėjo Dievo Žodžio įsikūnijimas.

Toliau Šv. Tėvas kalbėjo apie jaunimo atsakomybę už krikščionišką Europą. Ši didžiulė Europos jaunuolių minia, susirinkusi į šią Eucharistijos auką yra krikščioniškos mūsų žemyno praeities prinokintas vaisius, - pasakė Jonas Paulius II.

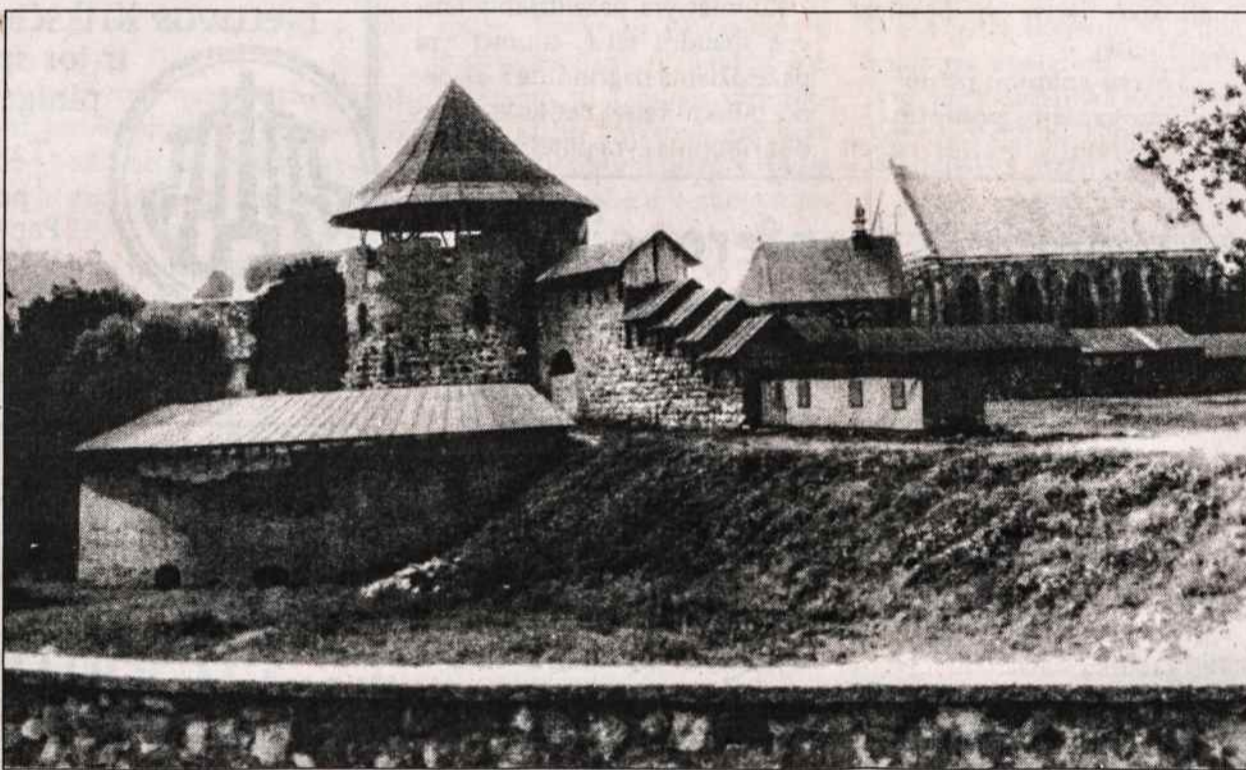
Sekmadienio mišių homilijoje Popiežius taip pat pažymėjo, kad šis dvidešimtas amžius, antrojo ir trečiojo tūkstantmečių sąvartos amžius kartu buvo ir skaudus žmonijos virsmo amžius. Pastaraisiais dešimtmečiais Bažnyčia turėjo proporcingai beveik tiek pat kankinių, kiek apaštaliniais laikais ir pirmaisiais amžiais. Štai kur dar viena tiesa apie Europą! Tačiau Kristaus dvasios įkvėptieji ištvėrė net ir pačius didžiausius bandymus. Ir kaip kitados kankinių kraujas buvo naujų krikščionių sėkla, taip reikia tikėtis ir melsti, bus ir dabar. Dvidešimtojo amžiaus kankiniai išugdys naujus trečiojo tūkstantmečio krikščionis.

Savo homilijoje Šv. Tėvas negalėjo nekalbėti apie taiką, kurios trokšta ir niekaip nesulaukia milijonai pasaulio žmonių, o tarp jų ir Europos Balkanų tautos. Marijos namai, - pasakė Jonas Paulius II, - yra taikos simbolis. Mes čia, prie Marijos namų susibūrime melsti taikos. Jūs jaunime, - kreipėsi Šv. Tėvas į du šimtus tūkstančių mišiose dalyvavusių jaunųjų europiečių, - nematėte antrojo pasaulinio karo

žiaurumų, asmeniškai nepatyrėte ką reiškia netekti namų, gyventi tarp mirties ir smurto. Tačiau ne vienas iš jūsų negali sakyti, kad nežino kas šiandien dedasi Balkanuose. Klaupkims visi prie nekaltųjų karo aukų kapų ir melskime Dievo pasigailėjimo bei taikos malonės. Tepasiekia Viešpatį mūsų malda už mirusius, o mūsų rimtis tespengia šio karo kaltininkų ausyse, kad atsiverstų jų širdys ir praręgtų akys, kad smurto aistros vietą užimtų taikos troškimas.

Galiausiai, baigdamas Mišių homiliją, Šv. Tėvas ragino jaunimą eiti į modernią sekuliarią Europos kultūrą ir ją kalbinti, kad užsimegztų pasaulietiškių vertybių ir krikščioniškų vertybių dialogas. Šiame žemyne, mūsų Europoje, prieš du šimtus metų buvo paskelbta laisvės, lygybės ir brolybės programa, - pasakė Popiežius. Tačiau joje neišsitemė Dievas ir Dievo nebuvimas brolybės, lygybės ir laisvės programoje, ją pavertė tik naujo smurto skambia priedanga. Gi Kristus mums sako, kad laisvė nėra absoliuti, kad laisvė yra į žmogų ir į tiesą atremta vertybė. Laisvė yra priemonė, kuria atsakingai naudojamesi siekiame tikslo, siekiame meilės. Ši jūsų maldos kelionė į Marijos namus, teikvėpia jums Kristaus laisvės, kad tikrai laisvi peržengtumėte trečiojo tūkstantmečio vilties slenktį ir statytumėte naujus, teisingus, jaukius bendruosius Europos namus.

VRLS

Kauno pilis. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Piligrimų laiškas iš Italijos

"Į Kryžių kalną turėtų vykti piligrimai iš viso pasaulio, ypač iš Europos, tos Europos, kuri yra vis labiau sekularizuota. Tą patį turėtų pasakyti ir apie La Verną; tiesa pirmiau reikia vykti į La Verną, o po to į Kryžių kalną".

Jonas Paulius II

Rugsėjo 17 d. 1993 La Verna Turime didelę galimybę ir dar didesnę atsakomybę būti viena maža grandis, kuri jungia La Vernos kalną Italijoje ir Kryžių kalną Lietuvoje. Apvaizda atvedė mus čia į šv. Pranciškaus žemę; galėsime atlikti postulatą Pizoje ir novicijatą La Vernos kalne.

Vos atvykę į Pizą, dalyvavome pranciškoniško jaunimo žygyje į Asyžių. Jau 16 kartą Italijoje visos pranciškonų provincijos organizuoja jaunimą piligrimini kelionei į Porciunkulės atlaidus. Mes ejome kartu su Toskanos provincijos grupe. Šioje grupėje dalyvavo apie 250 jaunimo. Kai dar Lietuvoje suži-

nojome, kad turėsime 10 dienų kartu keliauti su Italų jaunimu, keltis 6 ar net 5 valandą ryto ir eiti 25 - 35 km. Dvi tris dienas eiti iki Žemaičių Kalvarijos yra kur kas lengviau nei žygiuoti 10 dienų, kepinant negailestingai Italijos saulei.

Po žygio, į Pizos konventą jau grįžome kaip į namus. Konvente jaustis kaip namie ir kaip šeimoje yra tikro pranciškono bruožas. Mūsų magistras Giovanni Maria kelis kartus pabrėžė, kad postulantūros laikotarpiu didžiausias dėmesys skiriamas bendruomenės kūrimui. Rekolekcijos prieš postulatą, kurias mums pravedė Antonianumo universiteto moralinės teologijos dėstytojas Maurizio Faggioni, vyko netoli Siennos nedideliame Sinalungos miestelyje. Vienas mūsų brolių trumpai ir taikliai pavadino tas tris dienas - "teremoto", išvertus į lietuvių kalbą tai reikštų žemės drebinimą.

Rugsėjo 3 d., Vakarinių liturginių valandų metu, kuriose dalyvavo ir Toskanos provincijos provincijolas Angelo Stellini, buvome oficialiai įvesti į postulantą.

Dabar prieš akis įtaly kalbos studijos kurios mums ypatingai svarbios, nes kalbos barjeras yra didelė kliūtis bendraujant su italų postulantais. Kartu su 7 italiukais esame 8 lietuviai: Aurelijus Kasparavičius iš Alytaus, Gytis Skrinska ir Pranciškus Maksimavičius iš Kauno, Simas Varnas (Warn) iš JAV, Laimonas Žukauskas iš Šiaulių, Nerijus Čepulis iš Vilniaus, Evaldas Darulis iš Ukmergės, Giedrius Šarka iš Platelio.

Tėvas Silvestras - Astijus Kungys, mums yra kaip angelas sargas, kuris supranta mus kalbančius lietuviškai ir padeda susivokti svetimame krašte.

1995 rugsėjis

Piza

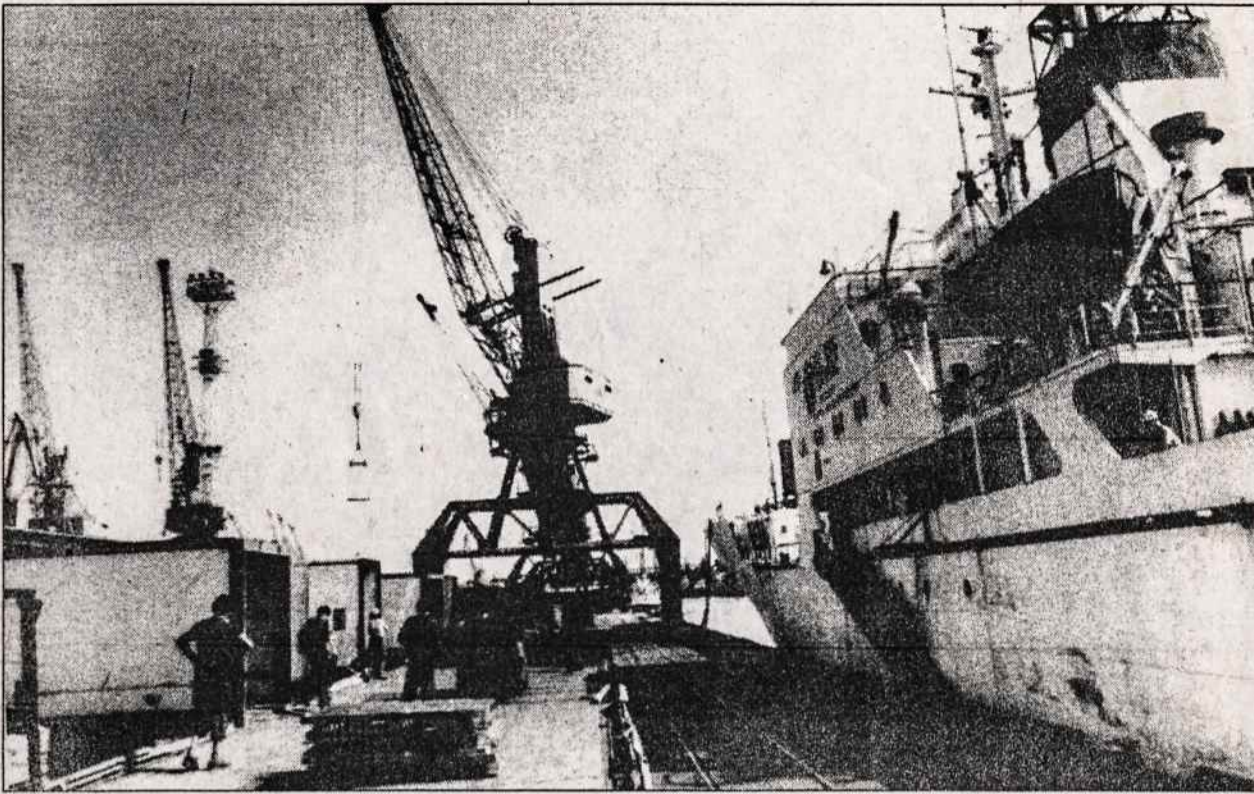
Buvusiame kalėjime - mokomasis viešbutis

Buvusiame Šilutės kalėjime po pertvarkymo įrengtas mokomasis viešbutis. Šią vasarą jame gyveno pirmieji užsieniečiai - APPLE kursas Šilutėje suėrengę JAV mokytojai. Viešbučio svečius aptarnavo Šilutės politechnikos mokyklos turizmo asistentės.

Viešbučio kambariai, įrengti buvusiose kalėjimo kameroose, nėra ištaigingi, bet saviti: skliautuotos mūro lubos, pusmetrio storio sienos, beveik autentiški langai, nepakeistas pastato išplanavimas. Rūsyje, kur liko tos pačios masyvios metalo durys su virbais, įrengta svetainė ir sauna, o karcerių vietoje - pokylių kambariai.

Keturių pastatų ansamblis Šilutės centre buvo pastatytas XIX amžiuje. Čia buvo Teisingumo rūmai, o vidiniame kieme - kalėjimas. Sovietiniais laikais čia veikė KGB ir NKVD. Politechnikos mokykla, šiemet pasivadavusi Turizmo mokykla, rengs ir agroturizmo kursų ūkininkams, kurie savo sodybose seniai priima "nostalgiškus turistus" iš Vokietijos. Viešbutyje priimdama turistus, mokykla užsidirbs sau pinigų. Vieno kambario kaina šiame viešbutyje 25 litai parai.

AGEP

Klaipėdos uostas. Viktoro Kapočiaus nuotrauka

Kodėl laisva spauda yra pavojus didiesiems?

Povilas Žumbakis

(Ištraukos iš kalbos "Dainavos" stovykloje, 1995.V.25 d., LFB studijų savaitės proga.)

Nuo žilos senovės, nuo to laiko, kai žmonės pradėjo telktis ir organizuoti visuomenes, vadai ir pretendentai į didžiuosius nemėgo kritikos ir necenzūruotų kalbų, o pasirodžius spaudai, ypač laisvos spaudos.

Senais laikais karaliai, princai, bajorai ir tų dienų diktatoriai susidorojo su bet kokia laisva išraiška bei kritika paprasčiausiais būdais. Truputis rykščių, viena kita nukirsta galva, išpjautas liežuvis ir panašūs būdai leisdavo visuomenei suprasti, kad prieš valdovus ir didžiuosius ponus reikia lenktis, juos girti, bet ne jų darbus bei elgesį objektyviai vertinti ar, gink Dieve, kritikuoti.

Šiandien, karalių, prinčių, bajorų vietas perėmė kitokiais tituluoti vadai, jų parinkti burokratai ir valdžios pareigūnai "padėjėjai".

Šių dienų "lyderiai" turi kitus metodus, kaip susitvarkyti su abejojiančia ar kritikuojančia laudimi: gal ne tiek dramatiškus, kaip senais laikais, vienok, efektingus būdus.

Kad apsaugoti savo asmenybes, o dar svarbiau savo privilegijas, modernūs vadai ir kandidatai į vadus naudoja teisinę sistemą. Kiekvienoje valstybėje valdžios yra sukūrusios savus būdus apsaugoti viršūnes.

Kraštuose, kuriuose yra daugiau laisvės ir tikresnė demokratija, spauda yra laisvesnė. Ten, kur demokratijos nėra, iš viso nėra ir laisvos spaudos. Ar gali kas nors įsivaizduoti laisvą spaudą A. Hitlerio valdomoje Vokietijoje? Ar J. Stalin'o Sovietų Sąjungoje? Ar Sniečkaus Tarybinėje Lietuvoje? Ar šių dienų Singapūre (Singapore)?

Miglota dezinformacija

Spaudos vaidmuo ypač nesuaprantamas buvusios Sovietų Sąjungos "globojamuose" kraštuose. Tie, kurie buvo auklėti komunistine dvasia, įtartinai reaguoja į vakarietiška (ypač amerikietiška) tradicija, jog spauda turi būti laisva. Laisva skleisti žinias, analizuoti krašto padėtį, tikrinti valdžios darbą, kritikuoti valdžią ir net didžiuosius krašto ponus ir ponias.

Atrodo, kad tokia laisvė "užkabinti" išrinktuosius (ar tai būtų partijos paskirtus ar žmonių išrinktus) veda į netvarką. O krašte reikta tvarkos, darnos... Kas bus, jeigu kiekvienas laikraštis pradės skelbti apie neteisėtą turto pasidalinimą, vadų keliones, sąskaitas užsienyje ar panašiai? Visa tai ves į nepasitenkinimą, nerimą, gal net kokių žmonių pasipriešinimą.

Bet, bandant pasaulyje suda-

ryti demokratinio krašto vaizdą, nebeužtenka, kaip anais senais gerais laikais, tik pasivadinti "Demokratine Respublika X". Kad įtikti bent paviršutiniškai susidomėjusiems svetimtams, ypač galintiems finansuoti valdžios švaistymąsi krašto turto, yra privaloma sukurti teisinius mitus, kuriuos būtų galima išspausdinti įvairiomis kalbomis, sušaukti konferencijas (ypač, jeigu galima pritraukti dalyvius, kuriems rūpi pakelti ir pamokinti, o ne suprasti ir įvertinti), įstoti į įvairias tarptautines sąjungas (ypač bet kokias organizacijas, susijusias su Jungtinėm Tautom) ir panaudoti kitus pseudo demokratams ir imliems intelektualams priimtinius būdus.

Buvusieji, ypač tie, kurie aktyviai dalyvavo senoje KGB propagandos ir dezinformacijos veikloje, svetur moka sudaryti ir pristatyti teisinę struktūrą, atrodančią kaip demokratišką laisvos valstybės teisėtumą. Bet iš esmės yra tik miglota senos sistemos imitacija.

Tokia yra ir Lietuvos spaudos padėtis.

Ar laisva spauda yra privilegija?

Laisvą spaudą garantuoja Lietuvos Konstitucija. Bent taip užgarantuotų kiekvienas valdžios atstovas Vakaruose, užklaustas, ar Lietuva turi laisvą spaudą.

Laisvos spaudos "garantija" randasi 25-ame Konstitucijos straipsnyje:

"Laisvė reikšti įsitikinimus, gauti ar skleisti informaciją negali būti ribojama kitaip, kaip tik įstatymu, jei tai būtina apsaugoti žmogaus sveikatą, garbei ir orumui, privačiam gyvenimui, dorovei ar ginti konstitucinę santvarką". (Paryškinta autoriaus)

Jeigu spaudos laisvė gali būti ribojama įstatymu. Tai ar laisvė yra garantuota? Ar garantuota tik tol, kol Seimas tą laisvę, vanden doros ar orumo, apribos?

Seniausia pasaulyje ir teisine prasme daugiausiai imituojama demokratinė sistema yra Amerikos (JAV). Originalioje Amerikos Konstitucijoje formoje (1787 m.) spaudos laisvė nebuvo net paminėta. Spaudos laisvė buvo garantuota pirmajame jos pataisyje (Amendment - 1791 m.).

JAV Konstitucijos priedas dėl spaudos yra trumpesnis ir aiškesnis, negu Lietuvos:

"Kongresas neišleis jokio įstatymo... ribojančio laisvą spaudą..."

Kaip amerikiečiai sako: "Short and sweet" (Trumpai ir saldžiai)!

Skirtumas tarp Amerikos ir Lietuvos konstitucijų spaudos atžvilgiu yra toks didelis, kad jokiū būdu negalima lyginti vienos su kita!

Amerikos Konstitucija išlaiko jos autorių dvasią ir įsitikinimą:

"Mes, žmonės" rašome konstituciją ne "mums", žmonėms!" "Mes, žmonės" neleidžiame jokiui būsimam Kongresui išleisti bet kokio įstatymo, kuris ribotų spaudos laisvę. Taškas!

Lietuvos Konstitucija skelbia laisvos spaudos principą ir tuo pačiu riboja laisvą spaudą - duota teise būsimiems Seimams nurodyti laisvos spaudos gaires. Pritaikęs kokią nors priežastį, Seimas gali riboti spaudos laisvę. O tas priežastis yra nesunku sugalvoti, ypač kai yra leidžiama riboti laisvą spaudą dėl kai kurių žmonių "orumo" ar "garbės" gynimo!

Amerikos Konstitucija tiksliai įvertina spaudos laisvės sąvoką: laisvas žodis, laisva spauda yra igimta žmogaus teisė, ne privilegija! Lietuvos Konstitucijos visas turinys primena, jog ji yra rašyta ne žmonių, bet iš viršaus. Laisva spauda pristatoma žmonėms kaip privilegija, kurią gali bet kada suvaržyti būsimieji seimai. Tokia "laisvė" yra privilegija, ne teisė!

Laisva spauda: pilnos demokratijos pamatas.

Demokratinis kraštas negali

Ekumeninės konferencijos baigiamasis dokumentas

Vengrijos mieste Kečkemete pasibaigė šešias dienas trukusi ekumeninė konferencija tema "Krikščionybė ir karas". Vengrijos ekumeninių Bažnyčių tarybos ir Vengrijos katalikų vyskupų konferencijos surengtame suvažiavime dalyvavo daugiau kaip 180 katalikų stačiatikių ir įvairių protestantiškų Bažnyčių tikinčiųjų iš 20 kraštų. Bendros maldos, paskaitų ir diskusijų išvadas renginio dalyviai aptarė baigiamajame dokumente, skirtame Vidurio ir Rytų bei Pietryčių Europos krikščionims ir jų Bažnyčioms. Penkių pastraipų dokumente Kečkemento ekumeninės konferencijos dalyviai rašo, kad jiems gerai žinomos skaudinančios pasaulio kančios ypač Pietryčių ir Rytų Europoje. Tragiškas Balkanų karas akivaizdžiai išpėja, kokia naikinanti nesuvaldomų konfliktų galia ir pamo-ko, jog tragedija yra užtikrinta, kai nedaroma nieko tautinės, religinės, socialinės ir politinės įtampos sprogimui išvengti. Ir mes, religinių bendruomenių nariai, dažnai sukuriame iškreiptą savo artimųjų įvaizdį. Kviečiame savo bendruomenes prisidėti prie mūsų pastangų ir pakeisti kaimynų atžvilgiu sukurtą priešų įvaizdį, rašo laiške Tarptautinės ekumeninės konferencijos dalyviai. Jie pažymi, kad neturi stebuklingo recepto, bet nori pasidalyti savo išpareigojimu būti susitaikymo agentais pasaulyje, kuriame būdinga įtarumas ir neapykanta, agresija ir baimė,

būti be laisvų rinkėjų. "Laisvas rinkėjas" yra ne tik pilietis, turintis teisę balsuoti. (Kaip Stalinas - Sniečkus mokėdavo taip puikiai riboti rinkėjų teises ir gauti 99% balsų!).

Pilnos demokratijos krašte rinkėjas privalo būti išsilavinęs ir informuotas. Neturintis išsilavinimo ar žinių, rinkėjas yra tik dirbtinos demokratijos mašinos dalelė, nedemokratijos pilietis. (Žinoma, laisvuose kraštuose negali valdžia priversti pilietį lavintis ar domėtis. Bet laisvame krašte, kiekvienas pilietis turi teisę būti pilnai išsilavinęs, tiksliai ir pilnai informuotas.)

Išsilavinimas yra kiekvieno žmogaus asmeniškąs pasirinkimas. Mokslas išsilavinimo negarantuoja. Bet žmonės, kuriantys demokratiją ir norintys ją išlaikyti, rūpinasi savo piliečių išsilavinimu. Amerikos valstybės steigėjai tai puikiai suprato. Prieš daugiau kaip 200 metų buvo išleistas įstatymas, jog teritorija, kuri yra JAV kontrolėje, privalo sudaryti sąlygas, kad visi vaikai gautų minimalų išsilavinimą. Tai buvo daroma ne dėl ekonominių ar kitų priežasčių, bet kad jie galėtų apsiprasti kaip individai, kaip balsuoti!

(Gal todėl šiandien Lietuvoje LDDP valdžia nesirūpina, kad toks didelis skaičius vaikučių nesugeba lankyti mokyklų. LDDP tikrai nerūpi pilna demokratija. Kaip geriau užgarantuoti klusnių rinkėjų bandas, negu nemokančių skaityti ar suprasti valdančiųjų plėšikavimo pagalba?)

Pilnos demokratijos kraštuose rinkėjai gauna informaciją iš įvairių šaltinių, bet svarbiausias yra spauda. Tad jeigu spauda yra varžoma, cenzūruojama arba jai iš viso neleidžiama veikti, piliečių teisė į informaciją yra ribojama. Tai nėra spaudos administracijų laisvės klausimas. Klausimas yra piliečių teisė į pilną, necenzūruotą, valdžios nesuteptą informaciją.

Kuomet yra pažeidžiama laisvos spaudos teisė, tuomet yra pažeidžiama pagrindinė kiekvieno piliečio teisė! Bet koks spaudos ribojimas yra piliečių teisės į

laisvą pasirinkimą ribojimas. Be laisvo pasirinkimo negali būti pilnai laisvų rinkėjų ar rinkimų. Todėl, be laisvos spaudos negali būti pilnos demokratijos.

Tie, kurie gina esamą sistemą ir įvairius spaudos varžymo įstatymus, kurie spaudžia Lietuvos spaudą, aiškina, kad be tam tikros kontrolės (pavyzdžiui "Lietuvos Respublikos Spaudos ir Kitų Masinės Informacijos Priemonių Įstatymas", kuris turėtų būti pavadintas "Spaudos draudimo įstatymu"), be nustatymo tam tikrų ribų, gali būti pažeista krašto tvarka! Bus pažeidžiamos žmonių garbės, orumai...

Be abejo, valdininkai daugiausiai rūpinasi dėl savo minkštųjų, privilegijų ir trapių asmenybių. Paprastų piliečių garbė ir

orumas jiems nelabai rūpi. Jiems tikrai nerūpi piliečių igimtos, Dievo duotos teisės į laisvą apsisprendimą, kuris yra neįmanomas be pilnos informacijos.

Tai nereiškia, kad žmogaus garbė ar orumas gali būti pažeidžiamas laisvos spaudos šūkiu dėka. Toli gražu. Apginti žmogų nuo šmeižto, nepažeidžiant rinkėjų prigimtos teisės į informaciją - nepažeidžiant laisvos spaudos principų - yra galima, nors nėra lengva.

Šių dienų Lietuvoje, žmogaus apsaugos vardan, yra paaukota tikroji spaudos laisvė.

O garbės ir orumo apsaugojimui yra kitų, geresnių būdų, nei krašto Konstitucijos suteršimas, ar spaudos laisvės ribojimas. Bet tai kita tema. □

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopolyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopolyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI I VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282; 326-3150
- TAI MŪSU VIENINTĖLĖ VIETA -
- GAUSI PARODY SALĖ -

†

KVEČAS JONAS
1933 | 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIŲNĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTĖLĖMIS JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —
E-mail: 71712.107@compuserve.com**Su šiuo ženklų nugalėsi**

Bažnyčios priemyje, kur randi iškabintus įvairius skelbimus bei pranešimus, kartą užtikau katalikiško laikraščio iškarpa su piešiniu. Žmogus guli ant dviejų čiuzinių: spyruoklinių, minkštų, patogių. Čiuziniai nebuvo sudėti vienas ant kito, išilgai, kaip skelbiama laikraščio reklamose ir rodoma krautuvelyje, bet kryžmai, nes vienas iš jų tam miegaliui tarnavo pagalve. Taigi, žmogus guli tarsi ant kryžiaus. Tačiau to vaizdo viršuje buvo padėtas klausimas: "Ar tai krikščionybė?"

Manau, kad kiekvienam aišku, kad tasai žmogus krikščionybės neatmetė, tikėtai iš jos pasidarė patogų guolį. Kas yra toji patogioji krikščionybė?

Patogi krikščionybė darosi tada, kai ji palenkiamą grynai žmogiškiems reikalams. Ji saugo žmogaus gyvybę, nes draudžia užmušti. Ji gina nuosavybę, nes neleidžia vogti. Ji palaiko tarpusavio pasitikėjimą, nes liepia nemeluoti. Ji stiprina morale, nes smerkia neskaistumą. Ji naudinga visuomeninei tvarkai, nes sumažina išlaidas kalėjimams, socialinės globos įstaigoms, mokykloms... Bet čia ir baigiasi patogioji krikščionybė. Krikščioniškas švietimas jau darosi daug kam nepatogus. Kodėl?

Krikščionybė pabrėžia, kad visa tai, kuo žmogus naudojasi, nėra skirta tiktai šios žemės gūliui. Nedraudžia juo naudotis, - net užsistoja žmogų, kad jam būtų ramu, saugu ir sotu, - bet išpėja, kad ne čia yra šio gyvenimo prasmė. Žmogui dar yra skirtas kitas gyvenimas, daug tobulesnis, kurio jis neturi prarasti, įmigęs ant žemės čiuzinio, nors ir kryžmai sudėto.

Kada krikščionybė tai primena ir siekia žmones mokyti bei išlaikyti ištikimybėje Dievui, ji daug kam jau pasidarė nepatogi. Išganomoji krikščionybė, dėl kurios jau reikia kovoti, o ne miegoti, praktiškai neigiamą tų krikščionių, kurie stipriai įminga savo patogumuose, ir visų tų, kurie su ja kovoja vien dėl to, kad tai yra Kristaus religija.

Kryžius yra tas kovos ženklas. Vieni jį kelia kaip vėliavą: In hoc signo vincas - šiuo ženklų nugalėsi. Kiti įnirtusiai jį puola, kad nugalėtų. Keičia kitais ženklais, primenančiais taip pat kryžiu, bet sudarkytą ir iškreiptą, nes tai reiškia prieštaravimo ženklą.

Turėjome vokiečių nacių sulaužytą ir susuktą kryžiu, it koki mažinos dantratį žmonėms traukti. Turime sukryžiuotą pjautuvą ir kūjį - komunistinį žvėries ženklą, kuris istorijoje liks kaip siautios pabaisos dėmė sutepusi mūsų laikus. Bet Kristaus kryžiaus dar niekas nenugalėjo ir nenugalės.

Kryžiaus išaukštinimo šventė, kuri Bažnyčios minima rugsėjo 14 d., yra diena susimąstymui visiems krikščionims: ar jie miega it anas krikščionis ant čiuzinio, ar kovoja už Kristaus kryžiu, kuriame yra mūsų išgelbėjimas, gyvenimas ir prisikėlimas. In hoc signo vincas - šiuo ženklų nugalėsi!

Tokios pergalės savo metu pasiekė Romos imperatorius Konstantinas Didysis, kuris anų laikų pagoniška pasaulyje suteikė krikščionims visišką laisvę. Dabar gyvename krikščionių atkritėlių, apostatų laikais, kurie taip pat paženklinėti persekiojimu. Kryžius yra vienintelės paguodos ir užtikrintos pergalės ženklas.

Žmogus - judanti kryžkelė

Prof. prel. Antanas Rubšys

5

Ypač vokiečiai rodo džiugią nuostabą: "Mein Gott, das ist doch Salamis Insel!" ("Mano Dieve, juk tai Salamis sala!"). Sala, prie kurios graikai sumušė persus 480 m. pr. Kr. Prancūzai tylūs. Varto kelionių vadovus, o italai būriuojasi. Nusimauna kelnes, nusivelka marškinius, nusiauna batus... "Ci sentiamo come a casa!" ("Jaučiamės lyg namie!"). Pajunti skirtingas tautybes ir jų savitumą.

Pasiekiamo Hidra

Hidros sala - Viduržemio jūros gyvenimo būdo mozaika. Ją pasiekiami tik vidurdienį. Vietiniai, saulės, jūros vėjų ir sunkaus darbo išvogtais veidais, kraunasi ant mulų ir asilų mantą gabenti į salą, kalbina turistus joti į neaukštas kalvas. Uostas - spalvingas miestelis su turistinėmis paslaugomis. Turistai - jauni su kuprinėmis, suaugę su krepšiais pirkiniais lyg skruzdės skuba nuo vitrinos prie vitrinos su akis masinančiais atminiais. Žodis - tarptautinis beduinas. Jauni su miegmaišiu ir manta ant nugaros, seni su nuostaba ir pavydu akyse...

"Alessandro" išplauks Poros salos link lygiai pirmą valandą po pietų. Grįžtame ant denio penketą minučių prieš išplaukimą. Lygiai pirmą - atsidusimas iš garinės gerklės ir pajudame. Mažai kas domisi Hidra. Ji pasilieka už nugaros. Alkis varo prie valgomojo durų. Išplaukus, ima dalyti šaltus pietus. Kuklūs, bet patraukia įvairove. Matyt, spėta išalkti.

Sėdime prie stalo su penketu italų iš Piemonte ir Lombardios. Tarnautojai, inžinieriai ir darbininkai mėgaujasi po Graikijos salas. Graikijos praeitis jų nedomina. Tenkinasi pabūti dabar, - praeiti ir prabėgti, pažaisiti ir užmiršti.

Mus lydi baltos žuvėdros

Saroniko įlanka turtinga salelių. Laivas kapstosi šiaurėn tarp Poros salos ir Peloponeso. Žemė netoli. Mus nuolat lydi baltutės

82-sis Lietuvos Vyčių seimas

(Pabaiga. pradžia praėjusiam numerį)

Banketo dalyviams buvo pristatyti nauja Lietuvos Vyčių Centro valdyba ir garbės svečiai. Robertas Boris pristatė George Perles, lietuvių kilmės buvusį Michigan State universiteto vyriausią trenerį ir dabartinį "Pagalba Lietuvai" golfo dienos pirmininką. Jam buvo įteiktas "distinguished services medal" už nuopelnus Lietuvai. G. Perles dėkojo už jam suteiktą garbę, džiaugėsi savo lietuviška kilme ir nutarė, kad seimo šūkis "Mūsų kilmė - Dievo dovana" yra kaip tik jam pritaikytas.

Dorothy Banos publiką supažindino su 7 stipendijų laimėtojais. Tarp jų buvo Vladas Gedgauskas, seminaristas ir Lietuvos, studijuojantis Šv. Kazimiero kolegijoje Romoje. Kitais metais jis bus iššventintas. Jam įteikta \$1,000. Iš viso stipendijoms išdalinta apie \$9000.

Loreta Stukienė pristatė narius - Praną Petrauską ir Faustą Strolią, kuriems už jų nuopelnus per šį seimą buvo suteikta organizacijos garbės narystė.

Lietuvos reikalų pirmininkas Vincas Bris pakvietė Glen Haydon, Mercy International Health Services pirmininką ir apdovanojo jį 1995 m. "Lietuvos Draugo" (Friend of Lithuania) žymeniu už jo darbą ir veiklą Lietuvai. G. Haydon priklausė "Pagalba Lietuvai" organizacijos patariamajai tarybai. Yra paruošęs "Proposal for the Development of Not-for-Profit Hospital - Republic of Lithuania - a Public - Pri-

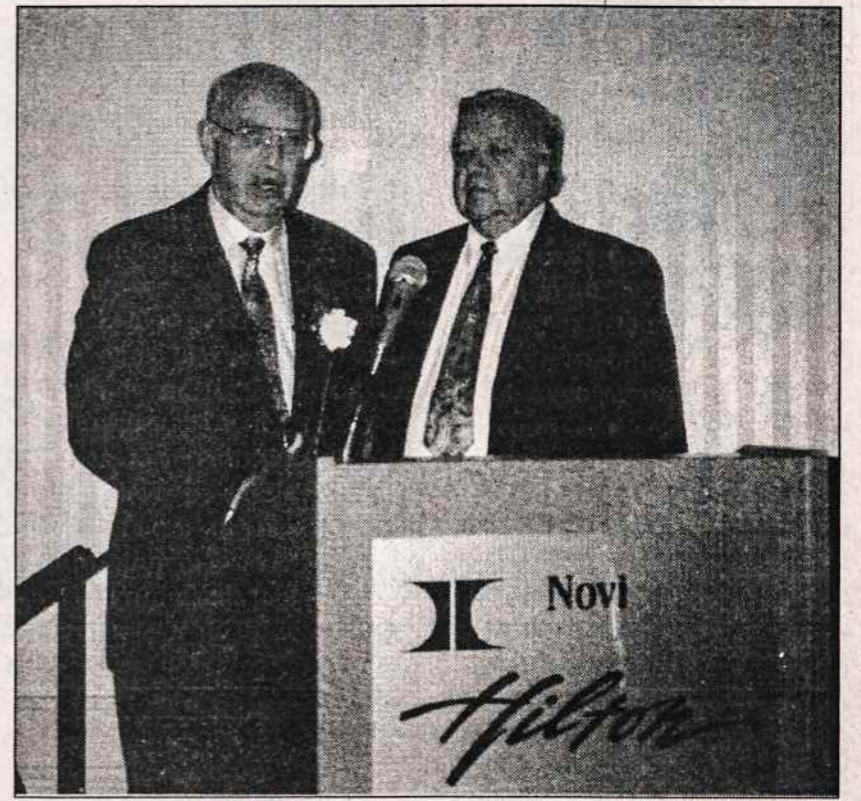
vate Partnership" MIHS globojo Lietuvos Sveikatingumo ministerijos narius, 1993 m. supažindinant juos su ligoninės projektu. 1994 Emily George Fondas jam suteikė paramą seminaro paruošimui Lietuvos Sveikatingumo nariams. G. Haydon grįžo į Lietuvą užbaigti ligoninės pasiūlymo projekto pirmą fazę.

Banketo oficialią dalį uždarė CV pirmininkė E. Oželienė.

Užgrojus orkestrui, pašokta ir pabendrauta. Bankete dalyvavo apie 400 delegatų bei svečių.

Nuo rugpjūčio 8 d. iki rugpjūčio 12 d. Algirdo Vaitiekaičio paroda "Mylėsi Lietuvą iš tolo" buvo išstatyta Novi Hilton viešbutyje. Nuotraukomis, spaudos iškarpom, parodoma L. V. 102 kuopos istorija, Šv. Antano parapijos veikla, Karaliaus Mindaugo laikai, Nepriklausomybės paskelbimas, Dariaus ir Girėno skrydis, Popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymas Lietuvoje ir t.t. Publika rodė daug dėmesio šiai parodai.

Sekmadienį, rugpjūčio 13 d. buvo atsisveikinimo pusryčiai. Po pusryčių, Šv. Antano bažnyčioje buvo atšvestas jos 75 metų jubiliejus. Bažnyčioje dalyvavo Detroito arkivyskupas kardinolas Adam Maida, vysk. Paulius Baltakis, OFM bei kiti seime dalyvavę kunigai. Prieš mišias LV dvasios vadas kun. J. Anderlonis įteikė ketvirto laipsnio medalius nusipelnusiems kandidatams, tarp jų ir CV pirmininkei Evelynai Oželienei. Po to CV davė savo priesaiką. Pamokslą pasakė kardinolas Adam Maida. Jis sveikino Šv.

Per Lietuvos Vyčių seimo banketą, Vincas Boris, Lietuvos Reikalų pirmininkas L. V. Centro Valdyboje apdovanoja Glen Haydon "Lietuvos Draugo" (Friend of Lithuania) žymeniu. Nuotrauka Reginos Juškaitės

Antano Bažnyčią švenčiančią savo 75-ą deimantinį jubiliejų.

Užbaigimo žodį tarė vyskupas Paulius Baltakis, OFM, sveikindamas Šv. Antano parapijos kleboną kun. Alfonsą Baboną, parapijiečius ir Lietuvos Vyčius. Po jo dar kalbėjo kardinolas A. Maida. Jis sveikino vysk. Paulių Baltakį, linkėdamas jam ištermės darbuose, pranešdamas, kad Detroito arkidiecezija paaukojo jam \$10,000 šelpti lietuviams Sibire. Kardinolas pagyrė parapijos chorą ir jo vadovą muz. Stašį Slizį už nuostabų giedojimą. Su kardinolu plojo visa bažnyčia. Suvažiavime dalyvavo 14 gar-

bės narių, 163 delegatai, 2 pavaduojantys delegatai, 5 svečiai, 11 Centro valdybos narių, 5 apskritys, 34 kuopos. Iš viso dalyvavo 190.

Po mišių daugiau kaip 100 LV dalyvavo Šv. Antano bažnyčios deimantinio 75-erių metų minėjimo vaišėse.

1995 m. seimas buvo vaisingas ir kūrybingas. Seimo ruošimo komitetas dėkoja visiems už atsilankymą ir dalyvavimą mūsų suvažiavime. Ačiū visiems už paramą!

Iki pasimatymo kitais metais Brocktone, MA, 83-me seime.

Regina Juškaitė

Susitikimas su vyskupais iš Indijos

Popiežius Jonas Paulius II savo vasaros rezidencijos Castelgandolfo vidiniame kieme aukojo mišias drauge su 30 vyskupų iš Indijos, besilankančių Romoje su oficialiu "Ad Limina Apostolorum" vizitu. Mišiose dalyvavo apie 200 indų tautybės tikinčiųjų, gyvenančių Romoje ir jos apylinkėse. Kreipdamasis į koncelebrantus ir mišių dalyvius, Šv. Tėvas išreiškė gilų išsitikinimą, kad gražus tarpusavio susyvenimas ir bendradarbiavimas tarp įvairių apeigų katalikų bendruo-

menų atitinka Apvaizdos planus, o jo dėka vis daugiau Indijos žmonių išvysta Evangelijos šviesą. Gi kiekvienas vyskupas, kokioms apeigoms bepriklauptų, pirmiausiai yra Bažnyčios - vienos, šventos, katalikiškos ir apaštališkos Bažnyčios sūnus. Popiežius aukštai įvertino Indijos Bažnyčią už "gausią kunigiškų ir vienuolinių pašaukimų pjūtį", sakdamas, jog tai - aiškus vietinės Bažnyčios gyvybingumo ženklas. Tai didelė palaima, bet kartu ir atsakomybė vyskupams,

turintiems betarpiškai stebėti kandidatų kunigystei atranką ir formaciją. Savo kalboje Šventasis Tėvas taip pat ragino Indijos vyskupus peržengti rasės, kultūros, tautinės priklausomybės ar kastos rėmus, nuostatas, prieštaraujančias vienybei Kristuje, kas savo ruožtu yra neatskiriamai kiekvieno pakrikštytojo tapatybės dalis. Bažnyčia be jokių išlygų tvirtina, jog bet kokia diskriminacija taikosi ne tik paminti lygybės tarp žmonių, sukurtų pagal Dievo paveikslą ir panašumą bei atpirktų Dievo Sūnaus krauju, principą, sakė Šv. Tėvas, - bet diskriminacija taip pat kompromituoja ir mistinio Kristaus

Kūno narių bendrystę. Kaip priemonės prieš šį nepageidautiną reiškinį Bažnyčioje, popiežius nurodė atsivertimą ir maldą, įgalinančius žmoguje sukurti "naują širdį".

VRLS

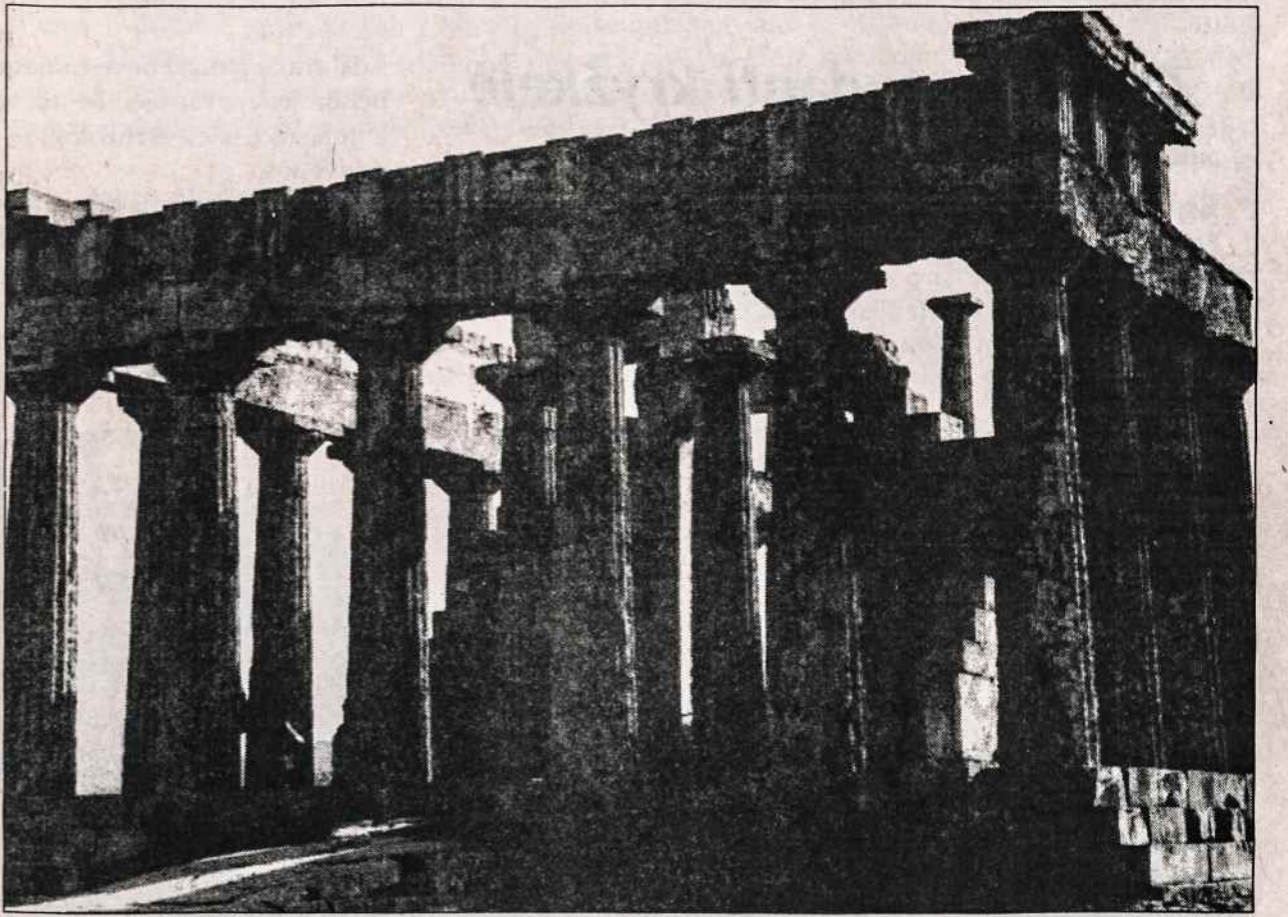
-- Kilnus poelgis. Maždaug prieš 3 metus buvusio tremtinio Viktoro Jančiausko nuoširdus žmogus: jis savo tėvo palikimu - 20 ha žemės - leido naudotis Stanislavai ir Jonui Rinkeičiams, apsisprendusiems atlikti kilnią misiją - iškurti tokius namus, kuriuose galėtų dalinti gerumą ir paguodą, globodami Lietuvos našlaičius.

žuvėdros. Lyg joms patiktų pakrykštauti ir kartu su laivu praleisti popietę. Viena kita nepasitenkina lydėdamos laivą, bando lankyti keleivius ant viršutinio denio. O žuvėdrų grakštumas ir akyumas! Metamus duonos gabalėlius pagauna ore. Pagauna, nuryja ir vėl išsilygiuoja, kito gabalėlio laukdama, ore palei kėdę ant denio. Akimis ir snapu seka žmogaus rankas, kurios laužo duoną. Baltutė, grakšti, akyli... Tik retkarčiais pavargusi, liaujasi plasnoti ir tampa mažučiu sklandytuvu. Oro srovių padedama, apsuka ratą, ir vėl ūmai ima šalimais kalbinti.

Salų daug. Pakrančių uolos, kalnai, įlankos, rodos, kviestų žmones. Gyventojų tik kur ne kur. Žmonės dažniausiai į kaimus susibūrę. Tik retai matyti namukas palei jūrą. Nūdieniam žmogui nelengva būti atsiskyrėliu.

Poros salos kariškas uostas

Artėjant prie Poros salos, krinta į akis viešbučiai ir kariškas uostas. Mūsų laivas suka link krantinės, kuri yra ir pagrindinė miestelio gatvė. Bešliaužiant į uostą, pro mus praūžia hidrofoilinis laivas - "Dolfinas". Įdomu jį stebėti. Be kojų ir be sparnų, bet greitas. Ir jis taikosi prie krantinės. Palengvėle jo geltonas dugnas dingsta tyrame Saroniko įlankos vandenyje. Lėtėdamas, grimzta ir plaukia putose. Poros miestelis salos įkalnėje. Pačios salos viršūnėje du pastatai: senos šventovės kolonos ir radaro pastatas su antenu, judančių ir stovinčių, miškeliu. Namai maži su daugybe langų. Baltučiai lyg žuvėdros. Akylius - prie atvirų langų spokso jauni ir seni veidai.

Eginos salos įžymybė - deivės Afajos šventovė.

Matyt, įprasta stebėti judėjimą uoste.

Stabtelėjame tik pusvalandžiui. Įkalnės viršų pasiekti nėra kada. Užtat smagu palypti siaurais gatvelėmis, kuriose lyg ant terasos kiekvienas namas visu veidu žiūri į Saroniko įlanką. Pična krautuvėlių su gausybe atminų ir restoranų. Paprasta ir jauku. Duona ši rytą kepta, sūris - avių ir ožkų saloje sulietas, žuvis ką tik pagauta. Atminai irgi vietos žmonių rankomis padaryti.

□ Rusijos generalinio prokuroro kabinetas pradėjo tyrimą prieš Rusijos ultranacionalistą Valdimir Žirinovskij, kuris rugsėjo 9 d. parlamente griebė už gerkles ir plaukų savo kolegei parlamentarei Jevgenia Tiškovskaja, 47 metų keturių vaikų motinai. Žirinovskij kaltinamas "ekstremaliu chuliganizmu". "Mūšis" Rusijos parlamente įvyko, prasidėjus debatams apie Bosniją.

□ Didžioji Britanija rugsėjo 14 d. prisijungė prie JAV ir Prancūzijos, kviesdama paremti branduolinių bandymų uždraudimo sutartį, kuri panaikintų net mažiausius sprogdimus. Didžiosios Britanijos sprendimas padidino spaudimą Kinijai ir Rusijai.

□ Baltarusijos valdžia rugsėjo 14 d. stengėsi pasiaiškinti, kodėl du JAV oro balionų pilotai buvo nušauti ir užmušti, vykstant tarptautinės oro balionų varžyboms, ir kodėl kiti du amerikiečiai tebelaikomi nelaisvėje. Užsienio reikalų ministras Valery Tjepkalo visą įvykį pavadino tragedija ir kaltininku iki tam tikro laipsnio jis įvardino Baltarusiją. Amerikiečiai - 55 metų Alan Fraenckel ir 68 metų John Stuart-Jervis buvo vakarinėje Baltarusijoje, kada karinis sraigtasparnis pradėjo ugnį iš 100 jardų atstumo. Kiti amerikiečiai tą naktį taip pat buvo priversti nusileisti, tačiau po kurio laiko jie buvo paleisti ir išsiųsti į Lenkiją. Nugalėtojai balionų varžybose tapo ekipažas iš Vokietijos, prabuvęs ore 92 valandas ir sėkmingai nusileidęs Latvijoje.

□ Rusijos gynybos ministras Pavel Gračov rugsėjo 14 d. pasakė, kad yra per anksti ištraukti Rusijos kariuomenę iš Čečėnijos, pats nuoširdžiai nustebdamas, kad tūkstantai Rusijos karių jau paliko Čečėniją. Oleg Lobov, Rusijos prezidento patikėtinis Čečėnijoje, išreiškė optimizmą, kad devynis mėnesius trukęs karas jau eina į pabaigą. Rusija jau ištraukė 8,000 karių, pagal birželio 30 d. susitarimą.

Nepaprasta technika ir poeto siela

Su pianiste Mūza Rubackyte kalbėjosi Žibutė ir Audrius Ulozevičiai

(Pabaiga. Pradžią praėjusiam numerio)

Portreto istorija labai savotiška. Prancūzų dailininkas I. Bitman, kuris yra mano artimas bičiulis ir būna visuose mano koncertuose, paprašė manęs papozuoti portretui ir nutapęs jį sugalvojo pristatyti aukščiausia prizui Prancūzų Dailės Akademijoje - metų portreto prizui. Dalyvavo 600 skirtingų dailininkų, turėjusių teisę pristatyti po vieną darbą. Atsitiko taip, kad mano portretas laimėjo Grand Prix.

- Koks tolimesnis jo likimas?

- Dailininkas gavo didžiulę piniginę premiją, o po kelių savaitių jis man skambina, sakydamas: "Žinai, aš jau gavau pinigų už šį portretą ir, nors man ką tik pasiūlė du puikius pardavimus, viena - į muziejų, o kitą į privačią kolekciją, manęs tai nebedomina. Aš norėčiau jį padovanoti Lietuvos Nacionaliniam Muziejui. Ką tu apie tai galvoji?" Aš, žinoma, buvau nepaprastai laiminga ir pasakiau, kad jo dosnumui nėra ribų. Tuojau aš paskambinau Lietuvos Kultūros ministru, kuris maloniai apsidžiaugė ir po poros dienų man pranešė, kad viskas tvarkoje ir kad muziejus labai dėkingas. Praėjus dešimčiai dienų mes netikėtai gavome faką, kad deja, Lietuvos Kultūros Ministerija neturinti lėšų pergabenti šį darbą, nei pakviesti dailininką trumpam vizitui į Lietuvą. Taip, kad, matyt ryšiai tarp ministerijų ir Lietuvos aviakompanijų yra absoliučiai "nukirpti", nes mano supratimu, lėktuvai, kurie neskraido perpildyti, galėjo priglausti gal būt būsimo Renuaro darbą...

- Prieš Newport festivalį tau teko apsilykinti Chicagoje ir groti Amerikos lietuvių bendruomenėi. Kaip viskas pasisekė?

- Man buvo labai malonu, kad Amerikos lietuviai labai gyvai ir nuoširdžiai priėmė žinią apie mano atvažiavimą į šiuos garsiuosius festivalius. Keli lietuvių laikraščiai, kaip "Draugas", "Darbininkas", "Dirva" gal dar kiti, kurių aš nežinau, atspausdino

reklamą man su biografiais duomenimis ir nuotraukomis. Po to aš sulaukiau labai simpatiško telefoninio skambučio iš lietuviško radijo "Margutis" direktoriaus Petro Petručio, kuris manęs maloniai paprašė, jei turėsiu laiko tu gastrolių metu atsilankyti Chicagoje. Aš mielai sutikau, ir praleidau joje kelias dienas. Buvo labai smagu susitikti su žmonėmis, kurių nors ir nepažinojau, bet su kuriais jaučiausi kaip namuose. Pirmiausia, kalbėjome lietuviškai, turėjome bendrų pažįstamų, rūpesčių, interesų. Gyvenau aš lietuviškos Chicago operos dirigento p. Vasaičio ir jo žmonos Vitalijos šeimoje, kur galėjau naudotis puikiu fortepijonu "Stainway" ir repetuoti, kiek man reikėjo. Ponas Petrutis įdėjo labai daug pastangų, kad būtų gerai reklamuojamas mano koncertas, todėl, nežiūrint 100° F karščio, kuris buvo Chicagoje ir kurio metu mirė apie 400 žmonių, į koncertą Chicago Jaunimo centre susirinko perpildyta salė. Buvo net pristatomos kėdės. Mane labai karštai priėmė, jaučiausi kaip Lietuvoje. Paskui mes valgėme cepelinus "Seklyčioje" ir visa tai man buvo netikėtas atradimas.

- Mūza, mes, kaip ir tu esame naujieji emigrantai iš Lietuvos. Tavo mintys ir patarimai pradedantiems gyvenimą svetur.

- Nori receptų? - juokiasi Mūza. - Aš manau, kad emigracijos banga yra ne vienodo lygio. Viena banga yra atvažiuojanti metams, kitiems dirbti juoda darbą ir uždirbti vaikams butus, kas yra labai kilnus dalykas. Kita banga - atvažiuojanti save realizuoti gyvenime, save realizuoti profesijoje, galvojant, kad Lietuvoje tam galimybių net dabar nepakanka. Aš nelaikau savęs emigrantu. Pirmiausia, aš niekur nebėgau. Taip įvyko, kad aš atsidūriau Paryžiuje, taip įvyko, kad mano viena koja ten užstrigo, bet kita mano koja yra Lietuvoje, ir tu žinai, kad mes atstovaujame Lietuvos kultūros ministeriją Paryžiuje.

- Gerai, Mūza, apie ryšius su Lietuva vėliau. Vis gi, kaip kabinėtis į gyvenimą svetimame krašte, norint kažką pasiekti?

- Mums labai kliudo mūsų sovietiška istorija ir prieš mūsų valią, susiformavęs sovietiškas

mąstymas, kurio reikėtų, kuo skubiausiai atsikratyti. Kaip tu sakai reikia kabinėtis į gyvenimą. Nebėra Tarybų valdžios, kuri garantuoja bedarbystės minimumą ir viskas, galima ramiai karšintis. Čia reikia viską daryti savo jėgomis. Nėra paramos iš tėvų, nėra pinigų sumų, laukiančių tavęs bankuose... Turi gyventi tarsi du gyvenimus: vieną gyvenimą - užsidirbti sau duoną ir stogą virš galvos, antrą gyvenimą - jeigu yra vidinis poreikis tam - išreikšti save kaip menininką. Šiuos du momentus reikia suderinti pakankamai garbingai. Manau, kad negalima pasiduoti už nieką, negalima pasiduoti savo profesijoje, reikia save vertinti ir gerbti ir būti labai labai stipriai visapusiškai.

- Ačiū už receptus. O dabar apie tavo ryšius su Lietuva ir tavo kūrybinę veiklą.

- Kaip minėjau, "viena koja aš esu Lietuvoje", pirmiausia dėl to, kad mes atstovaujame Lietuvos kultūros ministeriją kai kuriuose svarbiuose renginiuose.

- Mes - tai kas?

- Aš ir mano vyras, kuris yra mano menedžeris ir bendražygis ir didžiulis entuziastas visko, kas vyksta Lietuvoje. Jis turi tokią neišnaudotą patriotizmo potencialą! Pagal profesiją jis yra neurofiziologas mokslininkas, rašo knygas, bet jame visada glūdėjo meilė muzikai (jo mama yra baigusi Vienos konservatoriją), tuo būdu mes radome vienas kitame daug bendro. Mes laimėjome vieną mūšį, kuriuo labai didžiuojamės - M. K. Čiurlionio jaunųjų atlikėjų konkursą įvedimą į tarptautinių konkursų federaciją. Apie tai daug rašė Lietuvos laikraščiai. Taip, kad ryšiai su Lietuva nenutrūkstą; po poros mėnesių važiuoju į Čiurlionio konkurso žiuri, kas savaitę skambinu mamai ir Vilniui, dalyvaujame "Klasikinės muzikos salone", vykstančiame Paryžiuje, kur reklamuojame bukletą apie Lietuvos kultūrą, suorganizuojame konferenciją apie Čiurlionį, kurioje pranešimą skaitė muzikologė iš Lietuvos, o aš grojau Čiurlionio muziką. Žodžiu, visokeriopas Lietuvos kultūros propagavimas, nes mūsų galimybės ir ratas šiuo metu pilnai leidžia tai padaryti.

Be to aš dėstau Europos konservatorijoje Paryžiuje, kur ruošiu studentus tarptautiniams konkursams (ateityje manau turėti savo klasėje gabių žmonių ir iš Lietuvos), dalyvauju meistriskumo kursuose kaip profesorius Maskvos konservatorijoje, taip pat tokiuose pat kursuose, pravedamuose Prancūzijoje.

Dirbu labai intensyviai, pvz. tą patį vakarą grįžusi iš New Yorko, nežiūrint laiko pasikeitimų, turiu koncertą su kita programa Prancūzijos šiaurėje ir namus pasieksiu tik praėjus dešimčiai dienų nuo grįžimo į Prancūziją.

- Malonu būti akivaizdžiu stebėtoju tavo tokio sėkmingo "skrydžio", bet žvilgsnis grįžta į praeitį, ir norisi sužinoti, kaip gi visa tai prasidėjo, kas paskatino tave pasirinkti muziko kelią? Kas buvo pirma mokytoja?

- Viskas labai paprastai. Aš turėjau puikų šansą, pirmiausia, genetišką. Mano tėtis - operos solistas, o mama - pianistė. Viskas dar tęsiasi nuo prosenelės, kuri buvo S. Petersburgo konservatorijos absolventė, laikų. Be to aplinka namuose, mokiniai, kurie atėdavo mokyti pas tetą ir pas mamą. Aš praktiškai net neatsimenu, kokiame amžiuje pradėjau skambinti fortepijonu, tai buvo labai anksti. Taip, kad paskatino visi, o muzikiniai išaugino mama ir teta, kurios buvo mano iš dviejų pusių naminės mokytojos ir kurioms aš dėkinga už viską. Jos savo ruožtu gavo puikų išsilavinimą karo laikais ir po karo, nes tuo metu į Lietuvą atvažiuodavo įvairūs profesoriai iš svetur; iš Lenkijos, iš Vokietijos, S. Petersburgo. Tokiu būdu, jos galėjo mokyti vienus metus pas vieną, kitus - pas kitą specialistą ir taip, būnant vietoje, gauti labai įvairių mokyklą. Visos tos vertingos žinios buvo perduotos man, ir yra mano naudojamos iki šiol. O paskui viskas vystėsi, kaip ir turėjo, manau...

- Koks dabar gyvenimas Lietuvoje kūrybingam žmogui, aktoriumi, muzikui, dailininkui?

- Aš manau, kad mes, lietuviai, galime žymiai daugiau nuveikti dabar būdami už Lietuvos ribų. Jeigu žmogus yra greito mąstymo, susipažinus su kito krašto specifika, t. y. kalba, kultūra, galimybės svetur yra palankesnės. Bet tai nereiškia, kad reikia nutraukti ryšius su Lietuva. Aš jų

nenutraukiu. Ką tik gavau faką, kad kitų metų gegužyje aš grosiu su Lietuvos simfoniniu orkestru Meksikoje ir Čilėje. Aš esu Lietuvos solistė, kuri konsertuoja su Lietuvos orkestru. Tik tiek, kad šiuo metu gyvenu Paryžiuje, nes tai yra vieta, kuri man patogesnė strategiškai.

- Mane domina tavo išpūdžiai Amerikoje. Gal užsimezgė įdomios pažintys?

- Be abejo, pažintys atsirado. Pirmiausia pažintis - tai tūkstančio žmonių salė, kuri manęs klausė. Taip pat pavieniai asmenys, su kuriais kontaktai tikiuosi bus įdomūs ateičiai. Taip, kad žiūrėsim... Amerika?.. Man keista buvo, kad saulė nusileidžia čia ne į jūrą - juokiasi Mūza. Aš vakar pirmą kartą tai pastebėjau. Viskas čia pakankamai egzotiška, ir tie persikėlimai laivais, ir ta gamta, ir tie rūkai... Toje saloje, kur vyko koncertai (Rhode Island), rūkas pakildavo į sceną ir apsupdavo instrumentą lyg dūmai. Viskas čia savotiška, viskas kitiškai. Tik bėda, kad visose pasaulio šalyse aš gyvenu tą patį gyvenimą. Mano pirmas klausimas visada ištartas vienu atsikvėpimu: "Kur yra telefonas - faksas ar fortepijonas"? Visada reikia būti geroje formoje, todėl atšaukiam grojimo valandas ir dieną - tai yra normalu. Taip, kad nedaug kam paskui lieka laiko...

- o -
Užtenka valandą praleisti kartu su Mūza, kad suprastum, jog viena iš jos sėkmingos karjeros priežasčių yra stubinantis organizuotumas ir valia. Ir vėl prisiminiau prof. St. Vainiūno žodžius, kad genijus - tai vienas procentas talento ir devyniasdešimt devyni procentai darbo.

Po Newporto klasikinės muzikos festivalio spaudoje pasirodė keletas straipsnių, kuriuose Mūza buvo tiesiog liaupsinama. Štai tik keletas frazių iš Rhode Island", liepos 24 d. 1995 m.

"...Nebuvo ypatingų rečitalių, kol nepasirodė Rubackytė... Artėjant pertraukai pianistė kaštoniniais plaukais ir migdolų akimis pakėlė publiką ant kojų. Artėjant vakaro pabaigai, reakcija pasiekė kažką panašaus į ekstazę... Rubackytė yra pianistė, grojanti taip įtikinančiai, su tokiu deginančiu intensyvumu, kad buvo neįmanoma pasprukti nuo jos audžiamų muzikos kerų... Rubackytė turi nepaprastą techniką ir poeto sielą..." □

Žmogus - judanti kryžkelė

(atkelta iš 3 psl.)

Egina - Saroniko įlankos puošmena

Egina yra didesnė už Hidrą ir Poros. Ji tupi Saroniko įlankoje, maždaug pusiaukelėje tarp Atėnų ir Peloponeso. Vėlyva popietė. Laivas artėja prie vis didėjančios Egios. Gidas pasakoja apie salą ir jos istoriją. Egina buvusi turtinga ir nepriklausoma sala - valstybė - Egejo jūros galybė, kol Atėnai jos neužgėžė V a. pro Kr. Jos

sidabriniai pinigai buvę Graikijos ir daugelio Viduržemio jūros salų bendroje apyvartoje. Be to, gidas pakviečia užsirašyti kelionei autobusu į salos archeologinę įžymybę - deivės Afajos šventovės griuvėsius.

Salos gamtovaizdis patrauklus akims ir širdžiai. Smagu pabėgti iš sausakimšo laivo. Senas autobusas palengva šliaužia vingiuotu keliu į kalnėn Alfajos šventovės link. Alfaja - vietinė deivė - buvo tapatinama su Atėna. Šventovė, statyta VII a. pr. Kr., panaši į Atėnų Partenoną. Tik čia tylu, nes vieta nuošali. Kalva su pušų miškeliu. Senovinei graikų architektūrai būdinga savitai apvaldyti erdvę.

Aplinkos parinkimas ant kalvos su nuostabi panorama, pastato forma, kolonų simetrija sukuria vietą, kur žmogus nustemba, nutyla, susimąsto... architektai turi poeto gysle, nes padeda išgyventi ir erdvę, ir vietą.

Grįžus į uostą, veltui žvalgausi į salos kalvas. Jas ima dengti vakaro migla. Už valandos kelionės aptilusiam laive, pasiekiam Palaion Farleron'a, uostą prie Pirėjaus. Visa diena ant laivo jūroje!

Kelionė į Makedoniją

Makedonija - šiaurinė Graikija - yra išaugojusi daug apaštalo Pauliaus pėdsakų. Ten Filipai, Tesalonika, Berėja... Naudojantis turizmu istaigų paslaugomis brangu. Be to, jų maršrutai skiriasi nuo manojo. Laimė, suradau Atėnuose keletą bendraminčių - Šv. Rašto studijų entuziastų: tris jėzuitus iš JAV, benediktiną iš Danijos ir kunigą iš Ispanijos. Sutarėme samdyti taksi su vairuotoju savaitės kelionei po

Makedoniją. Nors susispaudę, bet turime savus ratus. Vykstame į Makedoniją iš Atėnų taksiu.

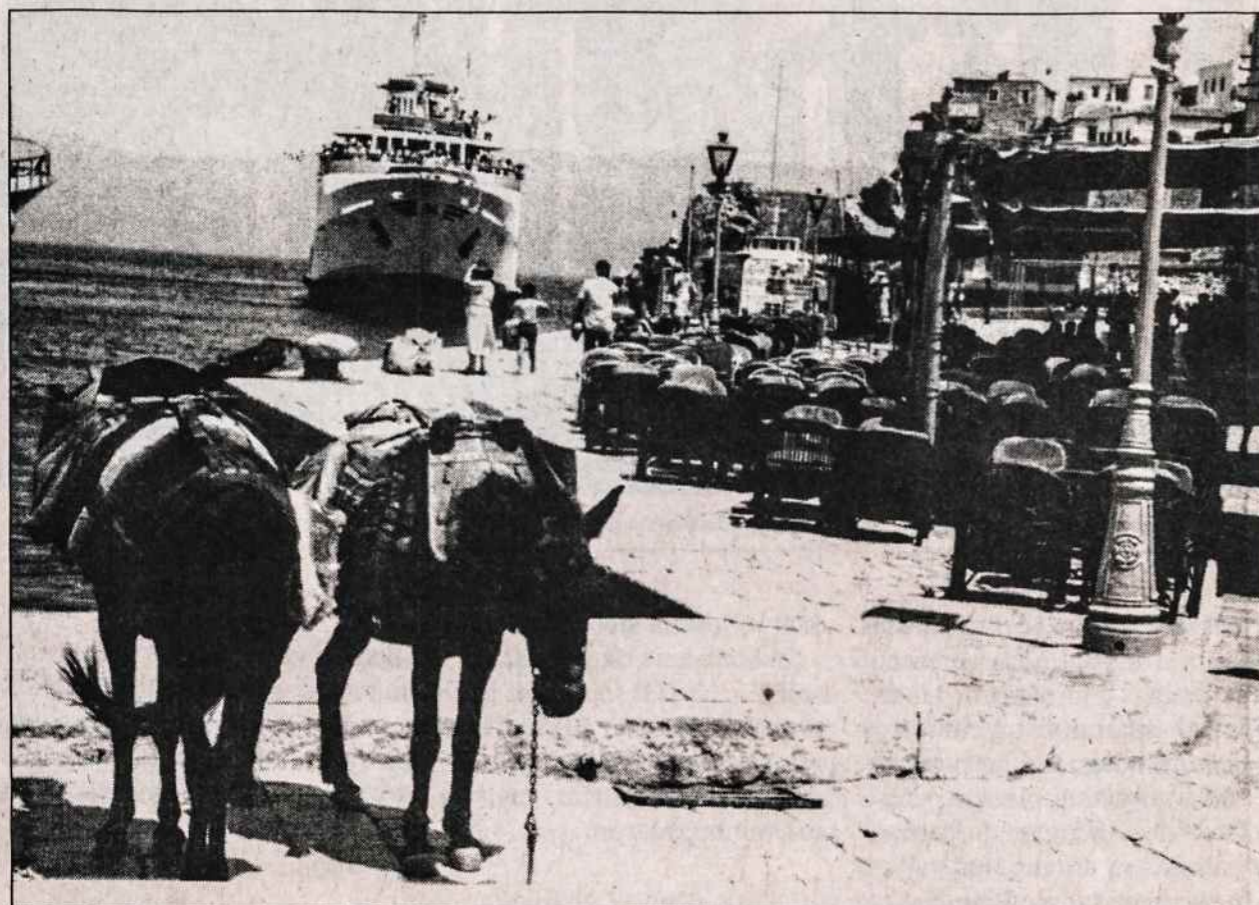
Apaštalas Paulius pirmąkart į Makedoniją - Europą - atvyko laivu iš Mažosios Azijos antrosios savo misijų kelionės metu (49 - 52 m. po Kr.). Šios kelionės metu Paulius lankė savo įsteigtas Galatijos bendrijas, jas drąsino ir stiprino. Keliauti vienas jis nemėgo. Galbūt baiminosi dėl savo maliarijos priepuolių. Be to, jis žinojo, kad Viešpats Jėzus savo mokinius siuntė poromis. Paulius pasitelkė Silą, krikščionį ir Jeruzalės bendrijos bei Romos pilietį ir prisitraukė Timotejų būti palydovu. Timotejus buvo jo mokinys iš Listros. Jo motina buvo įtikėjusi žydė, o tėvas graikas.

Apaštalas Aleksandro Troadoje

Lukas Apaštalų darbuose rašo: "Jie perėjo Frygiją ir Galatijos šalį, nes Šventoji Dvasia draudė jiems skelbti žodį Azijoje. Atvykę netoli Mysijos, jie mėgino pasukti į Bitiniją, tačiau Jėzus Dvasia jų neleido. Perėję Mysiją, jie nuėjo į Troadą" (Apd 16, 6 - 8). Paulius ir jo bendradarbiai tarėsi su Dievu apie savo planus. Sutiktos nenugalimos kliūtys jiems nurodė Dievo užmoji. Taigi apaštalas Paulius neplanuodamas perėjo įstrižai nuo pietryčių iki šiaurvakarių visą Mažąją Aziją. Troadoje Paulius sužinos, ką Dvasia turėjo mintyje, dusyk drausdama jam skelbti žodį: apaštalas Paulius turi keliauti į Europą.

Lukas, šios naujosios odisejos Homeras, laukė Pauliaus Troadoje. Iš čia Paulius pirmąkart pažvelgė į Europos žemyną, matė pirmąją Europos salą Samotrakę, dunksojančią pro rūką jūroje. Šiaurėje nuo Troados buvo senosios Priamo sostinės Trojos griuvėsiai. Iš ten iškeliavo Enėjas, nešinas ant pečių savo senuką tėvą, ir po ilgų kelionės vingių ilgainiui pasiekė Italijos pusiasalį. Virgilijus, Augusto dvaro poetas, padarė Enėją imperatoriaus Augusto dinastijos steigėju, apgaubdamas jį senovės mitais.

Užtat Trojos griuvėsiai buvo tapę romėnams šventa vieta. Nenuostabu, kad jie čia statė šventyklas. Kartą Aleksandras Didysis, iš pagarbos čia žuvusiam Achilui, buvo iššokęs iš savo laivo atnašauti aukos Trojos didvyriui. O po Aleksandro mirties, jo generolai pastatė šį gražųjį Aleksandro Troados uostą ir miestą.

Uostas Hidros saloje. Asilai laukia turistų, turinčių trumpas kojas.

(Bus daugiau)

Pasiruošimas X-ajai Lietuvių Tautinių Šokių Šventei

Rugpjūčio 13 - 20 dienomis "Dainavoje" nuo ryto iki sutemos aidėjo lietuviškų tautinių šokių muzika. Susirinko tautinių šokių grupių vadovai, mokytojai ir šokėjai iš 30 skirtingų JAV ir Kanados šokių vienetų. Per visą savaitę jie stropiai mokinosi X-osios Lietuvių Tautinių Šokių Šventės repertuaro šokius.

Šiuos kursus surengė Lietuvių Tautinių Šokių Institutas. Kursams vadovavo LTŠI valdybos nariai: pirmininkė Dalia Dzikienė, vicepirmininkas Juozas Karasiejus, sekretorė Rasa Poskočimienė ir išdininė Rūta Mickūnienė.

Nei karštis, nei įkyrios musės nepakirto kursantų. Nors Spyglio ežerėlis labai viliojančiai atrodė,

tik paskutinę kursų dieną buvo rasta valandėlė jame atsigavinti. Visi mokėsi šokius, derino jų atlikimą, kad, rudenį grįžus į savas šokių grupes, galėtų šokius tiksliai išmokinti ir kitus. Violeta Fabianovich, X-sios šventės meno vadovė, pristatė šventės repertuarą. Šalia jos šokius dėstė: Genovaitė Breichmanienė, Rita Karasiejienė, Rūta Mickūnienė, Rasa Poskočimienė, Nijolė Pupienė, Danguolė Varnienė ir šventės meno komisijos narės: Dalia Bilaišytė ir Reda Pliurienė. Laima Kisieliene, praeitis ir sekančios Pasaulio Lietuvių Dainų Šventės šokių dienos vyriausioji choreografė, visą savaitę mokė, mankštino ir dalinosi savo patirtimi su kursų dalyviais.

Lietuvių Tautinių Šokių Instituto surengtų kursų dėstytojos: iš k. į d. pirmoje eilėje Dalia Bilaišytė, Rūta Mickūnienė, Reda Pliurienė; antroje eilėje: Rasa Poskočimienė, Nijolė Pupienė, Danguolė Varnienė, Violeta Fabianovich, Rita Karasiejienė, Laima Kisieliene, Genovaitė Breichmanienė ir LTŠI pirmininkė Dalia Dzikienė.

T. Pukščiai Švedijoje nesisekė

Penktajame Pasaulio lengvosios atletikos čempionate, kuris baigėsi rugpjūčio 13 d. Švedijos mieste Geteberge, dalyvavo JAV ieties metimo trigubas čempionas ir rekordininkas Tomas Pukštys bei 10 Lietuvos atstovų. Tačiau, gaila, nė vienas iš jų prizinių vietų neiškovojo ir tik Lietuvos šuolininkė į aukštį Nijolė Žilinskienė vienintelė pateko į finalinį ratą (ten ji peršokusi 193 cm užėmė aštuntą vietą. Reikia pažymėti, kad pernai Helsinkyje įvykusiame Europos čempionate Žilinskienė buvo iškovojo bronzos medalį.

Amerikos lietuviai, ypatingai chicagiečiai, daug vilčių dėjo į saviškį Tomą Pukštį, kuris jau ne pirmi metai neturi lygių sau visoje Amerikoje. Tačiau jam šiose varžybose ietis nepakluso, kaip jau ne vieną kartą šiemet (išskyrus pirmuosius susitikimus pavasarį). Rugpjūčio 11 d. įvykusiose kvalifikacinėse varžybose šis 27 m. amžiaus Chicagos apylinkėse gimęs sportininkas su 76.12 m rezultatu liko 19-tas ir nepateko į dvylikos finalistų, kurie vėliau varžėsi dėl medalių, tarpa. Kvalifikacinėse varžybose pasaulio rekordą gerino čekas J. Zelezny, kurio ietis nuskriejo 90.12 m. Jis laimėjo ir finale su 89.58 m. Antroje vietoje liko anglas S. Backley - 86.30 m. Bronzos medaliu netikėtai pasipuošė jaunas vyras iš Vokietijos - 86.08 m.

T. Pukštys šiemet rungtyniavo labai banguotai. Pagrindinė nepasisekimo priežastis - neturėjimas nuolatinio trenerio, kas Europoje atrodytų visai neįmanomas dalykas. Tačiau tai yra faktas, nežinint, kad kai kurios lengv. atletikos šakos JAV yra didelėje pagarboje ir kai kurie sportininkai susižeria stambias sumas pinigų į kišenę, ietis čia yra pamestinuko rolėje. Todėl ir net toks JAV ieties metimo rekordininkas ir čempionas kaip T. Pukštys turi pats rūpintis finansais ir galvoti apie trenerį visai negali.

Šiemet nemaža važinėjęs po Europą ir ten dalyvavęs daugelyje varžybų, Tomas liepos mėn. antroje pusėje trumpam buvo nuvykęs ir į Lietuvą.

E. Šulaitis

Suteikta Lietuvos pilietybė

Lietuvos Prezidento A. Brazausko vadovaujama Pilietybės komisija rugsėjo 13 dieną suteikė pilietybę vienam aktyviausių tautos kultūros judėjimo išveivijoje dalyvių - žurnalistui ir rašytojui Algirdui Gustaičiui, taip pat Italijos lietuvių bendruomenės valdybos nariui, Lenkijos piliėčiui Jan Walenty - Malinowski, nuo 1988 metų dirbančiam Vatikano radijo lietuviškų laidų redaktoriumi, Didžiosios Britanijos lietuvių sąjungos pirmininkui Jaroslavui Alkiui, JAV gyvenusiai, o dabar kelerius metus dėstančiai Lietuvos universitetuose Daliai Elžbietai Katiliui - Boydston, taip pat kitiems nusipelnusiems Lietuvai žmonėms.

AGEDP

-- Lietuvos ambasados Washingtone spaudos skyrius pranešė, kad Lietuvos Respublikos prezidentas A. Brazauskas apsvarstęs p. L. Dobriansky kvietimą dalyvauti Komunistų Aukų Atminimo Fondo patarėjų komiteto veikloje, pasiūlė Viktorą Petkų atstovauti Lietuvai šiame komitete. V. Petkus šiuo metu yra Valstybės patarėjas žmogaus teisių klausimais.

Kad šokėjai nenusilptų visus skaniai ir sveikai maitino Aldona Šoliūnienė su padėjėjais.

Kartu su šokėjais daug energijos išlejo akordeonistas Valdas Ramanauskas. Ne tik jis grojo pamokų metu, bet ir įgrojo muzikos įrašus repeticijomis. Visi turėjo progos tapti kino žvaigždėmis. Šokius vaizdajuostėn filmavo Kazys Žemaitis atvykęs iš Kansas City. Vaizdajuostės ir muzikos įrašai bus išsiųsti šokių vienetams, kurie buvo atstovaujami kursuose. Kiti norintys prašome užsakyti pas Dalią Dzikienę, 43 Mildred Road, West Hartford, CT 06107 atsiunčiant \$10. Čekius rašyti: Lithuanian Folk Dance Institute.

Į kursus atsilankė X-sios Lietuvių Tautinių Šokių Šventės rengimo komiteto pirmininkė Jūratė Budrienė, sekretorė Birutė Vindašienė, technikos koordinatėrius Jonas Beržanskis, korespondentas Petras Steponavičius ir transportacijos komisijos narys Antanas Jarūnas. Jūratė Budrienė, pasveikinusi kursantus, pranešė kas komiteto jau yra atlikta, kas numatoma atlikti, kad X-oji šventė dalyviams ir

Tautinių šokių mokytojai atidžiai seka šokių pamokas tautinių šokių kursų metu. Iš k. į d.: Audra Lintakienė, Violeta Fabianovich, Nijolė Pupienė, Aldona Zander, Lidija Ringienė, Laima Šileikytė - Hood, Rasa Poskočimienė. Lietuvių Tautinių Šokių Institutas surengė kursus rugpjūčio viduryje "Dainavoje".

žiūrovams būtų prisimintina.

Kviečiame visus esamus, būvusius ir būsimus šokėjus jungtis į šokių ratelius. Tautinių šokių vienetai, kurie negavo X-sios Lietuvių Tautinių Šokių Šventės

registracijos anketų, prašomi kreiptis į Violetą Fabianovich, 6018 S. California, Chicago, IL 60629. Registracija vyksta iki spalio vidurio.

Dalia Dzikienė

Inžinierius padėjo pasauliui sužinoti apie Lietuvos okupaciją

Algis Vaškevičius

Lietuvoje vieši Algis Liepinaitis iš JAV. Jis nemažai bendradarbiauja Amerikos lietuvių spaudoje, o i Tėvynę atvyko pirmą kartą po penkiasdešimt vienerių metų.

Emigracijos dešimtmečiai

Algis Liepinaitis gimė Kaune, iš Lietuvos išvažiavo būdamas 12 metų - 1944-aisiais. Atvykęs į Vokietiją, mokėsi Hanau lietuvių gimnazijoje. Šioje šalyje jis gyveno tryliką metų, dirbo kariškos srityje, po to išvyko į JAV. Amerikoje, Chicagoje, jis studijavo Illinois technologijos institute ir įgijo inžinerinį išsilavinimą, gavo bakalaurą laipsnį.

"Savo biografijos pasakoti nemėgstu, - sakė A. Liepinaitis "Lietuvos rytui". - Keletą dešimtmečių stengdavausi nerašyti savo pavadard, nes mano motina pasiiliko okupuotoje Lietuvoje. Niekada nepriklausiau jokiai partijai, o stengiausi dirbti Lietuvos labui".

Kaune A. Liepinaitis aplankė gimtąjį namą, kuriame dabar gyvena jo sesuo. "Sunku apskaiti tą jausmą kurį jauti po tiek dešimtmečių aplankęs gimtąsias vietas, - sakė jis. - Žaliakalnis gerokai apžėles, viskas pasikeitė. Tačiau Marijampolė atrodo gerai - tai žalias, švarus miestas".

Turizmas turėtų keistis

Pasak A. Liepinaičio, gimtinėje jis pastebėjo daug gerų perversmų, nors atkreipė dėmesį ir į neigiamus procesus. Gerą išpūdį jam paliko Lietuvos keliai, susisiekimas, tai, kad daugelyje miestų švaru, tvarkinga, "jaunimas daug ką tempia ant savo pečių, nors ir sakoma, kad jis nėra geras, - aš su tuo nesutinku", - teigė jis. Pasak A. Liepinaičio, apie Lietuvą Amerikoje susidarys neteisingas išpūdis, jog iš užsienio atvykusiems svečiams čia bus nesaugu, klesti nusikalstamumas, mafija. Kalbama, jog į Lietuvą iš emigracijos grįžtų apie 10 tūkstančių šeimų, tačiau kol kas sugrįžta tik labai nedaug žmonių, nes bijo ir nežino, ko čia galima tikėtis. Aš taip pat dar nesiruošiu grįžti, nes ne tokia Lietuva turėtų būti", - sakė svečias.

Pasak A. Liepinaičio, Lietuva yra patraukli turistams šalis. Tačiau jų labai mažai kas daroma. "Trakuose apie pilį nėra jokios informacijos anglų kalba - tik brošiūra lietuviškai ir vokiškai bei G. Bogdel knygelės lietuvių kalba. Kai kitamet į Lietuvą

atvažiuos Ispanijos karalius ir karalienė ir A. Brazausko paprašys knygelės anglų ar net ispanų kalba, mūsų Prezidentui turbūt bus gėda", - sakė jis.

Laisvai penkiomis kalbomis kalbant A. Liepinaitis sakė, jog jis apsilankė Bitėnuose ir nustebino, kaip ten viskas apleista - ši vieta, pasak jo, galėtų tapti nacionaliniu parku. Apleistas, anot jo, ir Rambynas kalnas, o juk tai irgi galėtų būti turistų traukos centras su teatralizuotais vaidinimais ir pan. Nidoje A. Liepinaitis nustebino, pasak jo, "pataikavimas vokiečiams kiekviename žingsnyje", nors ne tik iš Vokietijos iš kurortą atvažiuojama. Apie šį kurortą informacijos užsienio kalba, pasak svečio, taip pat per mažą.

Albumas su J. Ereto laiškais

Kaip "Lietuvos rytui" sakė A. Liepinaitis, pagrindinė jo šios kelionės į Lietuvą misija - perduoti Vytauto Didžiojo karo muziejui Kaune albumą apie susirašinėjimą su profesoriaus Juozas Eretas ir informuoti apie vienos profesoriaus knygos leidimą įvairiomis pasaulio kalbomis. Muziejui jis įteikė šio albumo kopiją, o kitą kartą atvykdamas pažadėjo atvežti ir originalus.

"Su labai daug Lietuvai nusipelnusių profesoriaus Juozas Eretas teko susipažinti gyvenant Vokietijoje. Šveicarijoje gimęs Juozas Eretas, studijavęs istoriją, literatūrą ir filosofiją Friburg, Basel ir Locarno. Kauno Vytauto Didžiojo universitete dėstė literatūrą. 1923 metais buvo išrinktas į Lietuvos Seimą. Pasitraukęs iš Lietuvos 1941 metais, jis rašė apie okupuotas Baltijos tautas, apie Lietuvą.

Gyvendamas JAV, atsitiktinai perskaičiau vokiečių kalba iš-

Prof. Juozas Eretas

leista J. Ereto knygelę "Užmiršti baltai", kurioje profesorius trumpai aprašė trijų Baltijos tautų okupaciją, Molotovo - Ribbentropo paktą, pateikė istorinių žinių apie baltus, - pasakojo A. Liepinaitis. - Man kilo idėja, jog tą knygą turėtų perskaityti kuo daugiau įvairiuose užsienio kraštuose gyvenančių žmonių, kurie sužinotų tiesą apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupaciją. Parašiau profesorui J. Eretui ir pasiūliau išleisti "Užmirštus baltus" kitomis užsienio kalbomis".

Knyga - šešiomis kalbomis

Pasak A. Liepinaičio, Kauną ir Lietuvą tik ką buvo sukrėtęs Romo Kalantos susideginimas, ir norėjosi kuo nors prisidėti prie Lietuvos išgarsinimo. Tad porą metų - nuo 1972-ųjų iki 1974-ųjų - jis paskyrė "Užmirštieiems baltams" išleisti kitomis kalbomis. Ši knyga pasirodė anglų, prancūzų, ispanų, italų ir portugalų kalbomis. Knygos vertimais, leidimais rūpinosi pats A. Liepinaitis, ieškojose rėmėjų, vertėjų, leidėjų įvairiose pasaulio šalyse.

Albumu, kurį A. Liepinaitis neseniai įteikė minėtam muziejui Kaune, yra ir trylikos J. Ereto laišku jam kopijos. Šiuose laiškuose profesorius iš Basel dėkoja A. Liepinaičiui už didžiulį darbą, rūpinantis "Užmirštų baltų" leidimu įvairiomis kalbomis įvairiose šalyse. Albumu yra surinktos ir laišku leidėjams, vertėjams, rėmėjams kopijos. Ižangoje Amerikos Lietuvių Tarybos (ALT) pirmininkas Grožvydas Lazauskas rašo, jog "A. Liepinaičio iniciatyva 1973 - 1975 metais "Užmirštų baltų" paskleidimas dar ir anglų, prancūzų, ispanų, italų, portugalų kalbomis buvo didžiulis ir labai svarbus Lietuvos laisvinimui darbas".

Kaip teigia G. Lazauskas, tuo metu ir ALTui, ir VLIKui labai reikėjo leidinių įvairiomis kalbomis, kur buvo sukaupta viskas, ką reikėjo pasakyti apie Lietuvą, Latviją ir Estiją politinėje tarptautinėje arenoje, teikiant informaciją JAV vyriausybei, kongresmenams ir pan. ALT panaudojo anglišką knygų vertimą Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijose Helsinky, Belgrade, Madride ir Vienoje. Pietų Amerikoje ispanų kalba tuo metu leidinių apie Lietuvą beveik nebuvo, todėl ši knyga tapo itin reikalinga.

"Užmiršti baltai" paties J. Ereto buvo išleisti Basel, Šveicarijoje vokiečių kalba. 1974 metais (mukelta į 7 psl.)

-- Pianistas Antanas Smetona, Lietuvos buv. prezidento Antano Smetonos anūkas, gyvenąs Clevelande, OH, vyks į Lietuvą. Ten dalyvaus M. K. Čiurlionio pianistų konkurse kaip įvertinimo komisijos narys. Jau suplanuota eilė jo koncertų įvairiuose miestuose. A. Smetona taip pat dėstys fortepiono klasėje Vilniaus Muzikos akademijoje.

-- Didžiulis skautiškos šeimoms suvažiavimas įvyks rugsėjo 23 - 24 d. dienomis "Dainavos" stovyklavietėje. Visa skautija, nuo skautininkų-ių, iki priitrusių skautų-čių, bei visi akademinio Skautų Sąjūdžio nariai kviečiami suvažiavime dalyvauti. Suvažiavimą ruošia LS Seserijos ir LS Brolijos skautininkų-ių skyriniai.

-- Sugrįžo gimtojon žemėn... Rugsėjo 7 d. į Lietuvą iš JAV parvežta urna su generolo Vlodo Natkevičiaus palaikais. Svetur gyvendamas, jis ilgėjosi Tėvynės ir labai norėjo sugrįžti į Lietuvą. Šių metų rugsėjo 15 d. sukako 41 metai, kai nustojo plakti kilni Vlodo Nagevičiaus širdis, o kūną priglaudė Clevelande žemė. Dabar generolo Vlodo Nagevičiaus ir jo žmonos Veronikos Nagevičienės palaikai palaidoti gimtojoje Kretingoje šalia šeimos narių.

-- Jolantos ir Jurgio Janavičių, gyvenančių Australijoje, pirmoji šeimyninė tapybos, piešinių ir grafikos paroda, kuriai abu autoriai atvežė po 60 kūrinų, rugpjūčio 5 d. buvo atidaryta Kauno paveikslų galerijoje. Australijoje šie dailininkai yra surengę nemažą parodų, ypač Sidney avangardo galerijoje.

-- "Dainavos" ansamblis Chicagos Jaunimo centre pradėjo naują veiklos sezoną. Pirmoji repeticija įvyko rugsėjo 5 d.

-- Ginta Rae - Kižytė, Los Angeles, CA, sėkmingai reiškiasi amerikiečių teatro scenoje ir televizijoje. Šiuo metu baigiami filmuoti televizijos vaidinimų serijos "Beverly Hills 90210" nauji epizodai. Viename jų Ginta atlieka seselės vienuolės Alice rolę. Ginta yra vaidinusi ir televizijos serijos "Live Shot" kai kuriuose epizoduose.

-- Madų paroda vyks Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL, spalio 15 d. Tai paskutinis mados šuktelėjimas - "mini", "maxi", o gal "midi"?

-- JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos sesija įvyks St. Petersburg Beach, FL, spalio 14 - 15 dienomis.

-- Washington, DC, National Shrine of the Immaculate Conception bazilikoje esančioje lietuviškoje šiluvos koplyčioje rugsėjo 17 d., sekmadienį, 2 val. popietį įvyks specialios lietuviškos pamaldos Švč. Mergelės Marijos Gimimo šventės ir taip pat šiluvos koplyčios įkūrimo sukaktuvių paminėjimo proga. Mišių metu giedos solistė Nerija Linkevičiūtė - Kasparienė ir Baltimorės lietuvių choras "Daina".

-- Maironio lituanistinė mokykla, veikianti Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, IL, naujus mokslo metus pradėjo rugsėjo 9 d. Mokykloje veikia darželis, atskiros vaikų ir suaugusių, lietuviškai besimokančių klasių bei 10 klasių pagal JAV LB švietimo tarybos programą. Mokyklai vadovauja direktorė Eglė Novak (telef. 708 257 - 5918).

Laiškas iš Lietuvos

Mielieji Tautiečiai!

Jūsų laikraštį pažymėta 23 rugsėjo 1994 m. data ir No. 36 gavau kartu su labdaros siunta tremtiniams Panevėžyje š. m. rugpjūčio 30 d. Perskaičiau. Susidomėjau ir nusprendžiau per Jūsų laikraštį kreiptis pagalbos. Nedaug abejoju ir manau, kad jeigu Jūs išspausdintumėte žinutę, gal atsirastų tėvynainių ar šeima galinti man padėti ta prasme, kad pasikviestų puseičiui ar metams pagyventi ir padirbti į JAV. Šiuo metu esu bedarbis ir štai toks tautiečių žestas man labai praverstų. Esu 58 metų, 180 cm, ūgio, geros sveikatos. Moku daug ir įvairiausių darbų: galiu dirbti elektromonteriu, san-techniku, suvirintoju elektros lauku, traktorininku, šoferiu (galiu vairuoti sunkvežimį), moku mielai dirbti žemės ūkio darbus, moku gaminti valgi, tvarkyti butą, plauti rūbus, lyginti, siūti rankomis ir siuvimo mašina, megzti mezgimo mašina. Esu baigęs technikumą. Jūsų terminais, turbūt reiktų sakyti aukštesniąją technikos mokyklą, galėčiau žinoma prisidėti prie darbo Jūsų laikraštyje, kaip spaudos darbuotojas. Šiek tiek moku anglų kalbą, jos mokiausi vidurinėje mokykloje, vėliau universitete, kur studijavau chemiją ir šiaip retkarčiais paskaitinėdavau, todėl nepamiršau.

Mano adresas:

Petras - Rimutis Žukauskas
Sodų 6 - 14, Panevėžys, Lithuania.

Lietuvos sporte

-- **26 metų klaipėdietė** Natalija Murnikovienė Atlantoje laimėjo tarptautinių "Ms. Olympia" varžybų 3 vietą. Pirmąsias dvi vietas laimėjo amerikietės. Šiame turnyre varžėsi 20 stipriausių planetos kultūristų. Trečioji vieta kultūristei iš Lietuvos buvo netikėta, nes šiame sporte neįprasta debutantus kelti ant garbės pakylės.

-- **Pirmą kartą Lietuvos buriuotojai** laimėjo Europos taurę. Sportininkai Raimondas Šiugždinis ir Jurgita Maleckaitė buriavo "Lazer - Radial" klasės jachtomis. Linas Grabnickas užėmė antrąją vietą. Dėl šių metų Europos taurės rungėsi 156 buriuotojai iš 12 šalių. 27 metų Kauno "Žalgirio" jachtklubo treneris ir sportininkas, Barcelonos žaidynių dalyvis Raimundas Šiugždinis Europos taurę užsitikrino laimėjęs pirmuosius du etapus Italijoje ir Prancūzijoje. 18 metų kaunietė Jurgita Maleckaitė bendroje įskaitoje tapo Europos taurės varžybų nugalėtoja moterų grupėje, taip pat buvo pirma ir jaunimo grupėje. Kauno jachtklubo direktorius mano, kad pergalingas Lietuvos buriuotojų pasirodymas Europos taurės varžybose leidžia manyti, kad Lietuvos buriuotojai jau atsigauna po kelerių metų nesėkmių.

-- **Lietuvos vaikinai** tapo absoliučiais čempionais. "Adidas" firmos surengtame "Street ball" (gatvės krepšinio) pasaulio čempionate, kuris vyko Barselonoje Ispanijoje. Lietuvos merginos šiose varžybose laimėjo 3 vietą. Gatvės krepšinis žaidžiamas trys prieš tris, dalyvių amžius iki 20 metų. Lietuvos vaikinų rinktinėje žaidė Tomas Preišgalavičius iš Alytaus, Mantas Storpirštis iš Jonavos, Tomas Masiulis iš Kauno ir Arnas Kazlauskas iš Vilniaus.

Gerai žodžiai

Mieste lijo, ir Petriūnas, pavargęs savo krautuvėlėje, nutarė ne namo skubėti, bet užsukti į užkandinę. Kai jis išėjo, tuoj pristatė padavėjas:

- Ką ponui?
- Porą minkštai virtų kiaušinių ir porą gerų žodžių, - nuolankiai atsakė Petriūnas.
- Netrukus buvo atnešti kiaušiniai.

- Taip, kiaušiniai jau yra, o kaip su tais gerais žodžiais - sumurmėjo Petriūnas.

Padavėjas pasilenkė prie Petriūno ausies ir sušnibždėjo:

- Ponas, nevalgykit tų kiaušinių!

Pagal receptą

Jaunas vyras savo neseniai vestai žmonai:

- Mėsa ir pupelės dar neišvirė.
Jauna žmona:
- Aš padariau viską taip, kaip buvo parašyta valgių gaminimo knygoje, bet ten receptas parašytas keturiems, o mūsų tik du, tai aš viską sumažinau per pusę...

Propaganda

Politrukas, grįžęs iš Amerikos, aiškina darbininkų susirinkime: Netikėkite, kad kapitalistinėje Amerikoje viskas gerai. Aš ten mačiau darbininkus labai prastai apsirengusius. Pasikeitimui jie turi tik vieną eilutę drabužių.

Vienas iš klausytojų balsiai nusijuokia.
- Ko' tu žvengi? - piktai užklausia politrukas. - Aš pats savo akimis mačiau.

- Ir aš norėčiau pamatyti, kaip mano giminaitis dabar eitod. Jis man atsiuntė dvi eilutes drabužių. Mane juokas ima, kaip jis tenai dabar nuogas vaikšto.

Priekabės

- Šeimininke! Šis rankšluostis labai nešvarus, aš negaliu juo šluostytis.

- O, jūs labai priekabus. Šešiasdešimt žmonių šluostėsi juo ši rytą, ir jūs esate pirmasis, kuris nusiskundžia.

Negali atvykti

Vieną biznierių žinoma artistė pakvietė vakarienės. Artistė prieš vakarienę gavo jo telegramą:

- Neatvyksiu. Vaikai vakare išeina į teatrą. Turiu pasilikti su aukle.

Laikas pradėti

- Tėveli, man verkiant reikia pinigų, - prašo sūnus savo tėvą.
- Neturiu tiek, kiek tau reikia.
- Pasiskolink kur nors ir duok.
- Juk tu pilnametis, ir jau laikas pačiam išmokti skolintis.

PAPIGINTOS KAINOS

Šį RUDENĮ ir ŽIEMĄ į VILNIŲ ir RYGĄ

- **Prašome skambinti ir klausti mūsų kainų -**

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave
Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273

(800) 955-7370

(201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- Dabar siuntiniai pasiekia Lietuvą per naują Klaipėdos konteinerių terminalą.
- Greitai ir saugiai jūsų siuntiniai pristatomi gavėjams asmeniškai į namus po visą Lietuvą.
- Visi siuntiniai apdraudžiami. Muitų nėra.
- Minimalus mokestis už persiuntimą yra \$25.
- VILTIS ir toliau tęsia pagalbos siuntinių organizavimo programą - VILTIES DOVANA. Aukotojas gali asmeniškai paremti vargstančią Lietuvos šeimą, Sibiro tremtinį, vienišą žmogų.

Jau baigiamas ruošti rudens konteinerių tvarkaraštis su konkrečiomis siuntinių paėmimo datomis įvairiuose miestuose. Kiekvienas Vilties siuntėjas šį tvarkaraštį su naujausia informacija apie Vilties veiklą gaus asmeniškai paštu. Kaip teko įsitikinti lankantis Lietuvoje, žmonių, kuriems reikalinga parama, Lietuvoje nemažėja.

Siuntinius rugsėjo ir spalio mėnesiais priimsime šiuose miestuose:

GARDNER, MA	rugsėjo 29 d.	4 - 6 val. p.p.
WORCESTER, MA	rugsėjo 30 d.	11 - 3 val. p.p.
CAPE COD, MA	spalio 4 d.	3.30 - 5 val. p.p.
BROCKTON, MA	spalio 5 d.	3.30 - 5.30 val. p.p.
LOWELL, MA	spalio 6 d.	12 - 1 val. p.p.
LAWRENCE, MA	spalio 6 d.	2 - 3 val. p.p.
NASHUA, NH	spalio 6 d.	4 - 5 val. p.p.
WATERBURY, CT	spalio 7 d.	9.30 - 10.30 val. ryto
HARTFORD, CT	spalio 7 d.	11.30 - 1.30 val. p.p.
NEW BRITAIN, CT	spalio 7 d.	2 - 3 val. p.p.
PUTNAM, CT	spalio 11 d.	1 - 2.30 val. p.p.
PROVIDENCE, RI	spalio 11 d.	4 - 6 val. p.p.
ANTRACITE REGION, PA	spalio 13 d.	
BROOKLYN, NY	spalio 14 d.	12 - 4 val. p.p.
BRIDGEPORT, CT	spalio 14 d.	6.30 - 7.30 val. p.p.
NORWOOD, MA	spalio 16 d.	5.30 - 6.30 val. p.p.

Smulkesnės informacijos prašome teirautis telefonu:

(617) 269 - 4455

Geriausios kelionės į Pabaltijį

LIETUVA '95

Skambinkit mums dėl kelionių sutvarkymo!
Pigiausios kainos per
Finnair ir SAS
Turistinė ir Biznio klasė
- **Viešbučiai** -

BALTIJOS KRAŠTAI

Prašykite mūsų naujos brošiūros GO BALTIC
apie Skandinaviją ir kitus Pabaltijo kraštus.

1 - 800 - 451 - 9511

UNIONTOURS

Isteigta 1931

245 Fifth Ave., Suite 1101, New York, N.Y. 10016
Tel: 212 - 683 - 9500 MEMBER American Society of Travel Agents Fax: 212 - 683 - 9511

SKELBIMŲ TAISYKLĖS "DARBININKE"

Skelbimų, užuojautų ir apmokamų žinelių reikalais, norint paskelbti, skelbimus sustabdyti, arba norint sužinoti kainas ir kt., prašoma skambinti DARBININKO administracijai nuo pirmadienio iki penktadienio tel.: 718 827-1351, 9 v. r. - 4 v. v. Redakcija už skelbimų turinį nėra atsakinga.

DARBININKAS pasilieka teisę atsisakyti spausdinti skelbimus, kurie, mūsų nuomone, netarnauja bendram skaitytojų labui. Taip pat nebus dedami skelbimai, kurie turės pornografinį pobūdį, arba tikslą suklaidinti, arba einantys prieš skaitytojų interesus.

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasiekis gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

SEPTEMBER PICK-UP SCHEDULE

09/21 THURS	PHILADELPHIA, PA	10-12noon
09/22 FRID	KEARNY, NJ	11-12noon
	PATERSON, NJ	1-2 PM
09/28 THURS	NEWARK, NJ	10-11 AM
09/30 SAT	BROOKLYN, NY	12-1 PM

Visus metus geriausias draugas -
"Darbininkas"- lankys jus kas savaitę!
Prenumerata naujiems skaitytojams iki rugsėjo 31 d. tik \$20!

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$630 r.t.
Chicago-Vilnius-Chicago \$650 r.t.
One way to Vilnius \$440

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Inžinierius padėjo pasauliui sužinoti apie Lietuvos okupaciją

(atkelta iš 5 psl.)

knyga pasirodė ir ispanų kalba - Argentinoje. Ją vertė Ceferinas Juknevičius. Šia kalba išėjo 3000 knygų egzempliorių. Iš jų 1000 liko Argentinoje, po 500 pasklido Kolumbijoje, Venezueloje, Urugvajuje, kitose šalyse. Anglų kalba knyga išėjo Chicagoje, tais pačiais metais, išversta A. Liepinaičio draugo, filosofijos daktaro Algio Mickūno. Tais pačiais metais "Užmiršti baltai" išleista ir italų kalba. Montrealyje 1975 metais pasirodė šios knygos vertimas prancūzų kalba - leidimą parėmė Irena ir Leonas Kriaučeliūnai. 450 šio leidimo egzempliorių pasklido Kanadoje, po 500 - Prancūzijoje ir Šveicarijoje, po šimta kita - Belgijoje, JAV ir kitose šalyse. Taip pat 1975-aisiais San Paule knyga

išleista portugališkai. Anglų ir ispanų kalbomis išspausdinta knyga susilaukė papildomų leidimų. Lietuvių kalba ši knyga niekada nebuvo išleista.

J. Ereto troškimas išsipildė

"Šiai mano idėjai atsirado daug pritarėjų, - sakė "Lietuvos rytui" A. Liepinaitis. Keletas žmonių parėmė finansiškai, nors to nepakako, ir man pačiam teko primokėti. Tačiau svarbiausia, kad ta knyga išėjo įvairiomis kalbomis ir daug įvairių tautų žmonių galėjo daugiau sužinoti apie Baltijos šalių okupaciją".

A. Liepinaičio rūpesčiu ispanų kalba Buenos Airėse 1975 metais išėjo vyskupo Vincento Brizgio knyga apie tikinčiųjų sąlygas sovietų okupuotoje Lietuvoje. Dar anksčiau A. Liepinaitis rūpi-

nosi išleisti knyga apie žmogaus teisių pažeidimus ispanų kalba. Rinkdamas aukas šiam leidiniui autokatastrofoje jis buvo sunkiai sužeistas, tačiau leidinys vis dėlto išėjo. Nepavyko išleisti "Užmirštų baltų" kinų kalba, nors ir tokio sumanymo būta.

"Viešint Lietuvoje ir pasakojant apie savo veiklą, daug kas stebisi, jog niekada nebuvo apie tai girdėję - sakė Liepinaitis. - Norėjau į Lietuvą atvažiuoti dar anksčiau. Tačiau vis sutrukdavo asmeninės aplinkybės. Apie J. Ereto knygos leidimą prabilau po dviejų dešimtmečių, nes pagalvojau, jog apie tai gali niekas ir nesužinoti, jei nepasakysiu. Mano pastangos yra tik priedas prie profesoriaus J. Ereto veiklos, kurią jis paaukojo savo antrajai tėvynei Lietuvai. Lietuva šiandien yra laisva, nepriklausoma valstybė - taigi profesoriaus J. Ereto troškimas išsipildė".

(perspausinta iš "Lietuvos rytas")

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 65-sis seimas

Edvardas Šulaitis

Apsisuko trijų metų laiko ratas ir seniausioji dar tebegyvuojanti išeivijos lietuvių organizacija - Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (trumpai - SLA) vėl kviečia į savo seimą - šį kartą 65-ji iš eilės. Jis jau čia pat - rugsėjo 22 - 24 dienomis. Jo vieta - Clevelando pašonėje - Wickliffe miestelyje esančios Holiday Inn patalpose. Nežiūrint, kad bus posėdžiaujama šiame viešbutyje, iškilminga seimo vakarienė įvyks Clevelando lietuvių namuose (877 E. 185 St.). Šioje vakarieneje kalbės buvęs Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Anicetas Simutis. Seimo rengimo komitei pirmininkauja veiklus JAV lietuvių visuomenininkas Vytautas Jokūbaitis, kuris yra SLA 14-tos kuopos pirmininkas. Beje, šiame seime laukiama daugiau negu šimtinės delegatų iš daugumos JAV ir Kanadoje išsimečiusių SLA kuopų.

Gal yra tautiečių, kurie nieko ar labai maža yra girdėję apie šią organizaciją, ypatingai iš naujai atvykusiųjų tarpo. Čia tokiems reikia paaiškinti, kad SLA yra įsteigtas prieš 109 metus. Šios organizacijos pradžia yra laikomas 1886 m. balandžio 17 d. Brooklyne "Lietuviškojo balso" redakcijoje įvykę susirinkimas, kurį sukviėtė pasižymėję visuomenininkas dr. Jonas Šliūpas. Pirmasis seimas įvyko tais pat 1886 m. rugpjūčio 15 d. vienoje iš seniausiųjų JAV lietuvių angliakasių vietovių - Shenandoah, Pennsylvania valstijoje.

Reikia pažymėti, kad ne tik dr. J. Šliūpas, bet ir kiti šios organizacijos steigėjai ir darbuotojai buvo pagrindiniai tuometų Amerikos lietuvių visuomenės veikėjai. Tik maždaug per paskutinius 10 - 15 metų darbuotojų eilės gerokai sumažėjo, nes vis iš gyvųjų tarpo pasitraukia nemaža žmonių.

Atsimename, kad 1986 m. vasarą Chicagos Essex viešbutyje įvykusį 100 metų sukaktuvinį

seimą atidaręs tuometinis organizacijos prezidentas Povilas Dargis akcentavo, kad per Susivienijimą yra perėję apie 100 tūkstančių lietuvių ir kad jis yra seniausias ir "Aušros" laikraščio idealas, labiausiai pasižventusi lietuvių organizacija. Plačią apžvalgą apie SLA šimtmečio kelią tada padarė žurn. Vytautas Kasniūnas, vienas iš to seimo sekretorių, o vėliau, mirus žurn. Jonui Valaičiui, perėmęs redaguoti jau 93 metus gyvuojantį susivienijimo organą - "Tėvynę". Reikia pažymėti, kad šis laikraštis dabar yra pats seniausias dar tebeinaantis lietuvių leidinys pasaulyje.

Tačiau per tuos 9 metus nuo šimtmetinio seimo, netekome ir Povilo Dargio ir Jono Valaičio. Netekome ir to seimo rengimo komiteto pirm. P. Vilkelio, SLA 6-sios apskrities pirm. K. Mačiuko, nebėra jau ir ta seimą sveikinusių vienos iš seniausių SLA narių - Lietuvos generalinės garbės konsulės Juzės Daužvardienės.

Vėliausias - 64-sis SLA seimas vėl įvyko Chicagoje prieš tris metus ir nuo jo dienų jau netekta veiklių organizacijos darbuotojų: dr. Jokūbo Stuko, Aleksandro Čapliko, Pranės Spūdienės ir kitų. Dabar šiai organizacijai vadovauja prezidentas dr. Vytautas Dargis, viceprezidento pareigas eina Vytautas Kasniūnas, kuris kartu yra ir "Tėvynės" redaktoriumi. Sekretorė yra Genovaitė Meiliūnienė, išdininkė - Loreta Stukienė (šias pareigas perėmus iš jos vyro dr. Jokūbo). Kiti Pildomosios Tarybos nariai - Nellie Bayoras - Romanas, Stasys Virpša ir dr. Vytautas Tauras.

Nors organizacijos veikėjai ir nariai miršta, tačiau dar ir šiandien ji tebeturi apie 4 tūkstančius apsimokėjusių narių, kurie kas metai turi užsimokėti mokesčius pagal jų apsidraustą sumą. Kaip žinome, organizacijos narių artimieji, ištikus nelaimėi -

mirčiai, gauna apdraudoje nurodytą sumą.

Yra gaila, kad šios organizacijos padaliniai - kuopos, kurios anksčiau taip gražiai reikšdavo lietuviškoje veikloje, jau vis mažiau rodo gyvybės ženklų ir tam, žinoma, yra pateisinamų priežasčių. Sunku yra laukti iš 75 - 90 metų amžiaus sulaukusių mūsų tautiečių apčiuopiamos veiklos.

Todėl Clevelando apylinkėse įvykstantis seimas ir jo delegatai turėtų pagalvoti, kaip į organizaciją įtraukti naujo, jaunesnio kraujo, kaip atgaivinti buvusią veiklą arba bent tuo keliu pasutmti organizacijos vežimą. O pasilikimas senoje rutinoje ir nesistengimas išbristi iš stagnacijos - didelių vilčių ateičiai neteikia ir gali atnešti pražūtį.

Reikia palinkėti susirinkusiems delegatams sėkmės diskutuojant gyvybiškai svarbius SLA ateities klausimus!

Remkime Telšių Kunigų seminariją Lietuvoje

Mieli tautiečiai,

Tikriausiai skaitėte rugpjūčio 4-tos dienos "Darbininke" Nr. 29, psl. 7, Telšių vyskupo Antano Vaičiaus laiška, kuriame jis kreipiasi į mus, nuolankiai prašydamas aukų seminarijos ir klierikų išlaikymui.

Mieli Broliai ir Sesės, vyskupo A. Vaičiaus ir jo komiteto vardu nuoširdžiai prašau išgirsti jo prašymą ir padėti jam savo dosnia finansine auka. Paraginkite aukoti ir savo draugus ir pažįstamus! Visagalys atlygins visiems savo gausiomis malonėmis.

Visos aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių.

Čekius rašykite: Lith. R.C.P. League of Am. - Seminarian Fund.

Siųskite: Rev. Adam Papšys P. O. Box 2163

Westerly R.I. 02891 Dievo palaima telydi Jus gyvenimo kelyje. Jūs esate mūsų maldose.

Su pagarba,

Kunigas Adomas Papšys

New Yorko tautinių šokių ansamblio "Tryptinis" šokėjos šoka "rankšluostėlių".

Vytauto Maželio nuotrauka

New Yorko tautinių šokių ansambliui "Tryptinis" uždangą užskleidus

P. Palys

Savaitraštyje "Darbininkas" (birželio 9 d., Nr. 23) tilpo liūdina žinia, kuri giliai sujaukė lietuvišką visuomenę. Ten buvo rašoma: "Jadvyga Matulaitienė, New Yorko lietuvių tautinių šokių ansamblio "Tryptinis" vadovė, 60 metų išdirbusi tautinių šokių srityje, išėjo į pensiją..." Tai perskačius, apėmė nuogastis! Juk J. Matulaitienė pasitraukus, savo gyvasties netenka ir "Tryptinis". Nelengva bus susigyventi su mintimi, kad "Tryptinis", tas deimantukas, per 45 metus skaisčiai žėrėjęs lietuviškoje veikloje, užgeso! "Tryptinio" - iškilus kultūrinio ir meninio vieneto, kartu su jo ilgamete vadove Jadvyga Matulaitiene, netektis, New Yorko lietuviškai visuomenei bėgalo didelis nuostolis. Jų bus labai ir labai pasigendama!

Su dideliu gailėsčiu ir širdies nerimu belieka atsigręžti į praeitį ir, nors trumpai, pažvelgti į "Tryptinio" nukeliautus plačios veiklos viešelius.

Pačioje pradžioje, 1950 metais, susitvėrusi šokių grupė vadinosi "Brooklyno tautinių šokių grupė". Vėliau (1956 m.) "NY moksleivių tautinių šokių grupė". 1960 metais buvo atsisakyta žodžio "moksleivių". Liko tik "NY tautinių šokių grupė". Galiausiai buvo pasikrikštyta į "Tryptinis".

Šią lietuvišką tautinių šokių grupę, 1950 metais, suorganizavo tautinių šokių mokytoja Jadvyga Matulaitienė, iš tuo metu veikusios šeštadieninės Maironio mokyklos, Brooklyne, NY, mokiniių, kurioje, tuo laiku, mokėsi 300 su viršum lietuviško jaunimėlio.

Tų pačių metų gale, pirmutinės grupės pasirodymas įvyko Tarptautinėje moterų parodoje, New Yorke. Grupė sparčiai progresavo. Rodydavosi ne tik lie-

-- **Septynios Vilniaus ir Šiaulių** stovybos bendrovės steigėjų stovybų konsorciumą "Jaura ir partneriai". Lietuvos stovybos bendrovės pavieniui nepajėgia konkuruoti su užsienio, ypač Skandinavijos šalių, stovybininkais, kurie skverbiasi į Lietuvos stovybos rinką.

tuviškuose, New Yorke, parengimuose, bet svečiavosi Worcester, MA, Harrison, NJ, bei kitose New Yorko apylinkėse.

Neteko ilgai laukti. Šią lietuvišką tautinių šokių grupę pastebėjo ir kitataučiai. Grupė šoko "Mayflower" laive, lenkų TV programoje, Mike Todd "Aplink pasaulį per 80 dienų" vakare, Columbia universitete, Tarptautinių šokių festivalyje, "Council of European Women in Exile" festivalyje, ukrainiečių jaunimo vakare, pas vengrus, tarptautinėse moterų parodose. O kada lenkų pavasario festivalyje pašoko "Malūnėlių" ir "Sadutė" - laimėjo pirmą vietą ir taure!

1964 - 65 metais New Yorke vykusioje Pasaulinėje parodoje, NY šokių grupė, mūsų pavergtos Tėvynės vardą garsino 14 kartų! Pats išpūdingiausias grupės pasirodymas, Lietuvių diena, "Singer Bowl" pavilijone, Flushing Meadows, NY, 1964 m. rugpjūčio 23 d. Tuomet ten, iš JAV ir Kanados dalyvavo 22 tautinių šokių grupės, su 570 šokėjų ir 7 grupės šeštadieninių mokyklų su 216 jaunųjų šokėjų. Jų tarpe apie 100 jaunųjų šokėjų iš šeštadieninės Maironio mokyklos, paruoštų J. Matulaitienės. Tą dieną lietuvių tautinius šokius šokant stebėjo 1600 su viršum žiūrovų. Vyriausia vadovė buvo J. Matulaitienė.

Vėliau, tais pačiais metais grupė pasirodė RCA pavilijone spalvotoje TV programoje. Dalyvavo 35 šokėjai ir atliko 3 šokius. 1965 m. NY valstijos pavilijone, Lietuvių dieną, 32 šokėjai sušoko 6, ir Maironio mokyklos 40 šokėjų - 3 šokius.

Tais pačiais metais (Pasaulinės parodos metu), kartu su kitomis 6 šokių grupėmis, viso 182 šokėjai, šoko NY valstijos pavilijone įvykusioje Pabaltijo dienoje.

1966 m., kurie buvo paskelbti Jaunimo metais, tuos metus, NY tautinių šokių grupė, bendrai su Maironio mokyklos šokėjais, atžymėjo surengiant Jaunimo šventę.

Grupė, pilnai paruošusi nustatytą repertuarą, dalyvavo visose JAV ir Kanados tautinių šokių šventėse. Dalyvaudavo armėnų kasmetiniuose festivaliuose.

Minint grupės gyvavimo sukaktis (10, 20, 25, 30, 35, 40 metų), suruošdavo iškilius, su turtinga programa, koncertus. Išleisdavo puošnius ir meniškai apipavidalintus leidinius bei koncertų programas. Minint grupės gyvavimo 20 metų sukaktį išleistame leidinyje, Juozas Sodaitis rašo: "...Per dvidešimt metų suorganizuota New Yorko tautinių šokių grupė atliko didelį darbą ir su pasididžiavimu gali žvelgti atgal į savo nueitą kelią, gali džiaugtis pasiektais laimėjimais nesuskaitomuose koncertuose, tautinių šokių šventėse, festivaliuose. Minint šią svarią sukaktį, norisi tarti šios grupės kūrėjai, jos sielai, nenuilstamai vadovei ir mokytojai Jadvygai Matulaitienei, parafrazuojant jos pačios žodžius, pasakytus Trečiosios tautinių šokių šventės pabaigos progą: ačiū už meilę, lietuviškam šokiui, ačiū už rūpestingą ir puikų šokėjų paruošimą, ačiū už didelę kantrybę, ačiū už įdiegtą jaunimui mintį per šokių mylėti savo tautos vertybes. Ačiū ir tau, lietuviškas jaunime".

Sekančią, 25 metų sukaktį minint išleistame leidinyje rašo Stasys Santvaras: "Jadvygos Matulaitienės vadovaujamas tautinių šokių sambūris New Yorke mini savo darbų dvidešimt penkerių metų sukaktį. Nesunku įsivaizduoti ir suprasti, kiek ta upe per tiek laiko nutekėjo tyro, skaidraus vandens (žinoma, nubiuro ir ašarų), kiek ten pačios mokytojos įlieta jausmų, rūpesčių, darbų ir troškimų, kiek pasidaravo tas jos gražusis jaunimėlis (reikia manyti jau ne viena karta). Ar galėtų žmogus tokius darbus dirbti be tikėjimo ir sentimentų?"

Tame pačiame grupės sukaktuviniame leidinyje Kęstutis Čerkeliūnas rašo, kad grupė savo repertuaru turinti 61 šokį, iš kurių 7 ešą Jadvygos Matulaitienės choreografija. Grupėje šoka 231 jaunuolis-lė. Be abejo, dabar "Tryptiniui" sulaukus 45 metų, tie skaičiai būtų žymiai išpūdingesni.

Paskutinį savo garbingos veiklos nueitą kelią "Tryptinis" apvainikavo, Nepriklausomoje Lie-

(mukelta į 8 psl.)

Mūsų mielam draugui

A.† A. VYTAUTUI KLYGIUI

Edison, NJ, mirus, jo našlę Valeriją, dukteris: Ramunę, Rasą ir Gailutę, motiną F. Pleniene, brolių Stasį bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

D. ir L. Vaitkevičiai
V. ir D. Ūzai

Padėkime vysk. A. Vaičiui išauklėti jaunuolius kunigystei - aukokime Telšių kunigų seminarijos ir klierikų išlaikymui.

Čekius rašyti: Lith. R.C. P. League - Seminarian Fund.

Aukos siųsti:

Lithuanian Priests' League of America - Seminarian Fund
Rev. Adam Papšys
P. O. Box 2163
Westerly, R.I. 02891

Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių

JAV LB Kultūros Tarybos Spaudos Vajus rugsėjo mėnesį

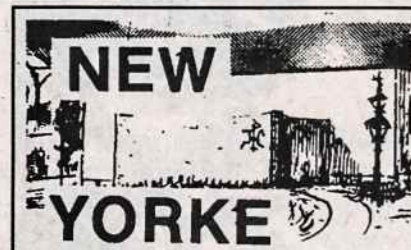
Atpiginta metinė "Darbininko" prenumerata tik \$20 pirmiem 60 nauju prenumeratorių. Reguliari metinė prenumerata - \$30 už 50 laikraščio egzempliorių.

Skaitytojo vardas, pavardė.....
Adresas

Sponsoriai: Lietuvių Fondas ir savaitraštis "Darbininkas".
Prenumeratas kartu su kuponu siųsti adresu:

DARBININKAS
341 Highland Blvd
Brooklyn, NY 11207

DARBININKAS

E-mail: 71712.107@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
 Redakc. FAX .. (718) 827-2964
 Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
 Vienuolynas ... (718) 235-5962
 Vyskupas (718) 827-7932
 Salė (kor.) (718) 827-9645
 Salės adm. (718) 235-8386

341 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207

Kultūros Židinyje rugsėjo - spalio mėn. bus šie renginiai: rugsėjo 30 d. - spalio 1 d. - "Blusų" turgus; rengia Lietuvių Atletų klubas; spalio 7 d. - Virginijos Bruožytės koncertas; rengia Lietuvių Fondas.

Jadvygai Matulaitienei pagerbimą rengia Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros draugija š. m. spalio 15 d. 1 val. p.p. Kultūros Židinyje, Brooklyn, NY. Žiūr. skelbimą šio puslapio apačioje.

Pranciškonų vienuolyno koplyčioje Brooklyn, NY, š. m. rugsėjo 9 d. buvo pakrikštytas dr. Petro ir dr. Vitos Dičpinigaičių sūnus vardu Alis Juozas. Krikšto tėvais buvo Tomas Lora ir Rūta Kvedaraitė. Krikšto apeigas atliko kun. Vytautas Pikturina.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, ir prel. Leonas Peck (Peciukevičius) rugsėjo 14 d. išskrido lankyti Rusijoje Sibire gyvenančių lietuvių. Maskvoje prie jų prisijungs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovas prie Lietuvos Respublikos seimo Juozas Gaila. Sibire maršrutą tvarko Vilius Bernatonis, Sibiro lietuvių sąjungos pirmininkas. Vyskupas taip pat dalyvaus Rusijos katalikų vyskupų suvažiavime, kuris įvyks spalio 2 - 4 d. Novosibirsk. Į New Yorką grįš spalio 5 d.

Darbininko jubiliejaus novelės ir straipsnio konkursams kūrinių jau siunčiami. Atsiųsta novelė "Tėviškė, tėviškė", pasirašyta Vilties slapyvardžiu, ir straipsnis "Paverskime Rūpintojėlio ašaras šypsena", pasirašytas Žibutės slapyvardžiu. Kaip jau skelbta "Darbininke", konkurso terminas pratęstas. Kūrinius reikia atsiųsti iki lapkričio 1 d.

LB Great Necko apylinkės Rudeninis piknikas įvyks rugsėjo 24 d., sekmadienį, 1 val. p.p. Kings Point Park (Area 24). Įvažiavimas per Steamboat Road. Piknike nei maistas, nei gėrimai nebus parduodami, todėl visi prašomi pasirūpinti ir maistu, ir gėrimais.

Marytė Šalinskienė, savininkė Shalins Funeral Home Woodhaven, NY, rugsėjo 10 d. Apiešikimo par. Lietuvos Vyčių 41-mos kuopos susirinkime įteikė 500 dol. čekį kuopos veiklai pagyvinti. Nariai išreiškė jai padėką. M. Šalinskienė yra žinoma lietuviškų organizacijų rėmėja ir dosni "Darbininko" mecenatė.

Virginija Bruožytė, sopranas, ir Michael Borowitz, pianistas akompaniatorius, koncertuos Kultūros Židinyje spalio 7 d. 7 val. vak. Koncertą rengia Lietuvių Fondas/Lithuanian Foundation, Inc., Lėšų telkimo vajeaus proga. New Yorke LF igaliojinė yra Lilė Milukienė. Ji primena, kad LF visuomet remia išėjimo kultūrinius centrus ir renginius. New Yorke nuolatine parama gauna: Kultūros Židinyje, Maironio Lituanistinė mokykla, "Darbininko" savitraštis; skiriamos jaunimui mokslo stipendijos; remiamos įvairios šventės, knygų leidimas ir kt. Todėl remkime Lietuvių Fondą, nes jis remia mus. Apsilankydami koncerte ne tik pasigėrėsite jauna Clevelando Lyric operos žvaigždės, jos sodriu balsu, bet ir parmesite Lietuvių Fondą. Po koncerto aukas bus galima įteikti LF igaliojinei. Kas negalės koncerte dalyvauti, prašomi čekius rašyti: Lithuanian Foundation, Inc.

14911 127th St.
 Lemont, IL 60439

Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių.

New Yorko lietuvių tautinių šokių ansamblio "TRYPTINIS" vadovei JADVYGAI MATULAITIENEI

PAGERBIMAS

įvyks š. m. spalio 15 d., sekmadienį, Kultūros Židinio didžiojoje salėje.

1:00 val. p.p. kokteilis, po to programa ir pietūs su atgaiva ir karšto bufeto valgiais. (Detalės sekančiame skelbime). Bilietus ir stalus prašome užsisakyti iki spalio 1 d. (prie įėjimo nebus parduodami) pas:

Pranutė Ažuoliene tel. (718) 296-1205
 76-08 88th Ave., Woodhaven, NY 11421;
 Ona Barauskienė tel. (718) 296-2009
 80-23 85th Dr., Woodhaven, NY 11421

-- Auka 30 dol. --

Buvusius šokėjus ir visus lietuvius, kurie ilgus metus gėrėjosi ir džiaugėsi "Tryptinio" šokiais, kviečia rengėjos Katalikų moterų kultūros draugija

New Yorko tautinių šokių ansamblio "Tryptinis" ilgametė vadovė Jadvyga Matulaitienė. Vytauto Maželio nuotrauka

New Yorko tautinių šokių ansambliui "Tryptinis" uždangą užskleidus

(atkelta iš 7 psl.)

tuvoje, Vilniuje, praėjusiais metais įvykusioje Pasaulio lietuvių dainų šventėje. Ir koks nuostabus sutapimas! Koks Jadvygos Matulaitienės svajonių išsipildymas! Mat, ji kadaise išsireiškė: "Ir kokia būtų laimė dar pamatyti sujungtus jaunimo ratus, šokančius žaliuose laisvos tėvynės pievose!"

Apiešikimo parapijos piknikas rugsėjo 17 d. Kultūros Židinyje praėjo su pasisekimu. Nežiūrint lietingo oro, žmonių prisirinko apie 150 ir piknikas vyko K. Židinio mažojoje salėje ir vestibulyje. Buvo parduoti lietuviški valgiai. Klebonas kun. Vytautas Palubinskas pats sveikino susirinkusius ir padėkojo už apsilankymą. St. Telšinskas visą laiką linksmo su savo vieno žmogaus orkestru ir pravedė bendras dainas. Loterijos dovanas laimėjo: 500 dol. - Z. Vence; 300 dol. - Valerija Kazlauskas; 100 dol. - Jadvyga Matulaitienė; 100 dol. - Anne Messina.

Tautinių šokių šokėjų dėmesiai. Rugsėjo 22 d., 7 val. vak. Kultūros Židinyje šaukiamas susirinkimas aptarti New Yorko tautinių šokių grupės pasirošimą 10-ajai Tautinių šokių šventei. Visi kviečiami dalyvauti. Laukiame veteranų. Norintieji daugiau informacijos prašomi kreiptis į Laimą Šileikytė-Hood tel. 212-982-1335.

Vilniaus radijas užsienio lietuviams pranešė, kad dėl remonto nuo rugsėjo 25 iki 30 dienos, radijo laidos užsienio lietuviams nebus transliuojamos.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta "Darbininko" nr. 29, aukojo:

G. Vasilkovs, Dayton, OH - 25 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
 361 Highland Blvd.
 Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Didelės padėkos yra nusipelnusi Jadvyga Matulaitienė, kuri per išties 45 metus, nesigailėdama savo jėgų, vedama didelės meilės lietuviškam tautiniam šokiui, besidarbuodama su jaunimu, garsino Lietuvos vardą, suteikdama šimtus valandų tiems, kurie tą jaunimą stebėjo besisukančius šokių sukuriuose.

Kada "Tryptinui" švenčiant 40 metų sukaktį rašiau ("Draugas", 1990 m., lapk. 15 d., Nr. 223), rašinį buvau užbaigęs žodžiais, kurie tinka ir dabar: "Šie kuklūs žodžiai New Yorko tautinių šokių ansamblio "Tryptinis" šokančiam jaunimėliui ir jų nenuilstančiai vadovei Jadvygai Matulaitienei tebūna kukli gėlių puokštė už jų pasiaukojimą ir ryžtą puoselėjant lietuvišką tautinį šokį ir meilę jam!"

Jadvygai Matulaitienei pagerbimas yra ruošiamas š. m. spalio 15 d. Parengimas įvyks Kultūros Židinyje, Brooklyne, NY. Ruošia Lietuvos Katalikų Moterų Kultūros draugija.

Draugija "Bičiulystė" organizavo ir rėmė pikniką, vykusį Forest parke rugsėjo 9 d. Šis renginys buvo skirtas pažymėti 50-ąsias Baltijos šalių partizanų kovos pradžios metines. Buvo pastatytas kopyltstulpis ir skaityta įvairi poezija. Į šį renginį susirinko apie 40 žmonių. Mikhail Poliakov filmavo visą renginį į videojuostą. Petras Sandanavičius ir Vytautas Jurgėla dosniai dalino atgaivą, todėl niekas iš šio renginio nesiskirstė iki vidurnakčio. Draugija "Bičiulystė" yra Amerikos lietuvių komitetas organizacijos La Societe des Amis de Kosciuszko, - Baltų-Slavų kultūrinio pasikeitimo asociacijos.

Vyskupo P. Baltakio, OFM, veikloje

Rugsėjo 14 - 30 d. - Maskvoje ir Sibire gyvenančių lietuvių lankymas.

Spalio 4 - 7 d. - Šv. Tėvas J. Paulius II New Yorke.

Spalio 8 - 9 d. - Lietuvių Kat. Religinės Šalpos metinis susirinkimas Putnam, CT.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims rugsėjo 30 dieną, šeštadienį, nuo 12 iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių žiūr. skelbimą 6 psl. Jokių muitų nėra. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovai siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose spalio 14 d., šeštadienį, nuo 12 iki 4 val. popiet. Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis gali paimti siuntinius iš namų. Dėl siuntinių paėmimo iš kitų vietovių, žiūr. skelbimą 6-tame psl.

Ar matysime žaidžiantį Darių Kasparaitį?

Darius Kasparaitis šį sezoną gali New York "Islanders" ledo ritulio komandoje nežaisti. Priežastis - nepasirašytas kontraktas. Kasparaičio agentas Mark Gandler sako, kad Kasparaitis nežais, jeigu jis negaus kontraktą, panašaus į Brett Lindros arba Todd Bertuzzi, jaunų puolėjų, kurie uždirba nuo \$1.15 iki \$1.5 milijono per metus. "Islanders" Kasparaičiui pasiūlė tik mažiau nei \$500,000 per metus. Kasparaitis šiuo metu pergyvena reabilitacinį laikotarpį. Operacija buvo atlikta jo dešinės kojos kelyje. Jis planuoja pilnai atstatyti formą spalio pabaigoje.

(pagal "Hockey News")

Amerikos Lietuvių Kunigų Vienybės metinis seimas įvyks š. m. spalio mėn. 9 - 10 d. Nekalto Prasidėjimo vienuolijos patalpose, Putnam, CT.

Kun. Vald. Cukuras, Kunigų Vienybės C. valdybos sekretorius, primena, kad ALKOS patalpose yra iš Lietuvos gauta nauja Šv. Rašto N. Testamento laida. Taip pat ten gaunamas 1995 metų Katalikų Kalendorius - Žinynas, kuriame yra sudėti Lietuvos ir užsienyje gyvenančių kunigų adresai. Šiuos leidinius galima užsisakyti rašant: Rev. R. Krasauskas, Matulaitis Nursing Home, Putnam, CT 06260

Specialios rinkliavos bus pravestos rugsėjo 23-24 d. visoje Brooklyne ir Queens katalikų bažnyčiose, kurių yra 217, lėšų telkimui Šv. Tėvo apsilankymo New Yorke išlaidoms padengti. Popiežius New Yorke lankysis spalio 4 - 7 d. Aqueduct, So Ozone Parke, aukos mišias. Bilietus platina parapijos loterijos būdu.

Siūloma lengvatų išėviam

Vasario 1 d. Lietuvos Prezidentas sudarė komisiją Pilietybės įstatymo pataisų projektui parengti. Ši komisija neseniai pateikė Prezidentui savo išvadą. Siūloma Lietuvos piliečiams laikyti visus lietuvių kilmės asmenis, gyvenančius užsienio valstybėse, kurie iš Lietuvos teritorijos išvyko iki 1918 metų vasario 16 dienos ir neįgijo kitos valstybės pilietybės. Lietuvos piliečiai taip pat yra asmenys, kurie iki 1940 metų birželio 15 dienos turėjo pilietybę, vaikaičiai, jei šie neįgijo kitos valstybės pilietybės. Lietuvos piliečiai būtų asmenys, tarpukariu nuolat gyvenę dabartinėje Lietuvos teritorijoje, ir su kai kuriomis išlygomis - jų vaikai bei vaikaičiai. Siūloma Lietuvos piliečiams pripažinti asmenis, iki 1940 metų birželio 15 dienos turėjusius Lietuvos pilietybę, ir jų vaikus, jei jie nepatrijavo iš Lietuvos. Šiems asmenims būtų pasirinktinai išduodami Lietuvos pasai arba teises į Lietuvos pilietybę patvirtinantys dokumentai - pažymėjimai, kuriuos bus galima pakeisti į Lietuvos pasą. Tačiau pažymėjimo išdavimas nereikia, kad jam suteikiama Lietuvos pilietybė - tai tik Lietuvos piliečio dokumentas. Šios pataisos padidina dokumentų skaičių, kuriais remiantis galima gauti Lietuvos piliečio pasą. Tai visi dokumentai, kuriuose tiesiogiai nurodyta apie turėtą Lietuvos pilietybę. Prezidentas pažadėjo artimiausiu metu pataisą pateikti Lietuvos Seimui. Prezidentas mano, kad dabar jau išspręstas "amžinas klausimas, kaip Lietuvos išėviam pripažinti Lietuvos pilietybę".

AGEP

Skubėkite! Tik 60-čiai pirmųjų naujų skaitytojų sumažinta metinė prenumerata iki \$20!

(žiūrėkite skelbimą 7-ame psl.)

SKELBIMAI

Siūlo darba

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. (sk.)

Parduoda

Parduodamas Palangoje 15-os arų sklypas su senesnės statybos mūriniu namu, 300 metrų nuo jūros. Kaina 36,000 US dolerių. Skambinti į Kupiškį, direct dial tel. 011-370-31-55-354. (sk.)

Pašlaugos

TALPINTUVAI Į LIETUVĄ siunčiami kas savaitę. Siuntiniai, maisto siuntiniai, komercinės siuntos laivu arba oru - **air cargo. TRANSPAK**, 2638 W. 69th Street, Chicago, IL 60629. Telef. 312 436-7772. CONNECTICUT valstijoje 203 232-6600. (sk.)

Parduodamos knygos

Fighters for Freedom - Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R. - by Juozas Daumantas. Tai svarbi anglų kalba knyga, nes autorius (tikra pavardė Juozas Lukša) pats buvo partizanų vadas, dalyvavęs įvairiuose žygiuose; aprašo 1944 - 1947 metų partizanų operacijas. Jis net prasimuša į Vakarų, pasiekia Vokietiją ir Prancūziją, atneša daug žinių. Čia pasirošia tolimesniam partizaniniam karui. Vėl lėktuvu grįžta į Lietuvą ir ten išduotas neužilgo žuva. Lietuviškai šios knygos išleistas kelios laidos. Angliškai išleista ši antroji laida. 279 psl., minkštais viršeliais. Gaunama "Darbininko" administracijoje. Kaina 10 dol. su persiuntimu. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išėviam lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštą prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igaliojiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 708 986-1613.

"Darbininko" skaitytoju galima tapti kiekvieną dieną! Padovanokite "Darbininko" prenumeratą savo pažįstamiems bei draugams! Naujienos iš jūsų apylinkės lietuvių gyvenimo, Lietuvos, Pabaltijo kraštų ir viso pasaulio! Prenumerata iki rugsėjo mėn. pabaigos - tik \$20.

Dėkojame

Lietuvos Vyčių suvažiavime Detroit, MI, rugpjūčio 10 - 13 d. buvo priimta rezoliucija, paremti "Darbininką" su 200 dol. čekiu ir pareikšti padėką už dažnai spausdinamas žinias apie Lietuvos Vyčius. Administracija nuoširdžiai dėkoja Lietuvos Vyčiams už paramą ir raštu išreikštą padėką, kurią pasirašė Vincent B. Boris, Rezoliucijų komiteto pirmininkas.

Sveikiname

Kun. Stasiui Railai, žinomam visuomenininkui, buvusiam Apiešikimo par. Brooklyne, Atsainymo par. Maspeth ir kt. parapijų vikarui, Lietuvos Vyčių garbės nariui, rugsėjo 14 d. sukako 88 metai.

Sveikiname kun. Stasi Railą ir linkime sveikatos ir Dievo palaimos. Ad multos annos!

Lietuvių Atletų Klubo rengia ir visus atsilankyti kviečia į

BLUSŲ TURGŲ

š. m. rugsėjo 30 ir spalio 1 dienomis nuo 10 val. iki 5 val. popiet Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Vyks įvairiausių prekių išpardavimas. Bus galima pasivaikinti lietuvišku maistu ir atgaiva, bus namie keptų pyragų, pyragaičių ir kavos - lėjimas nemokamas -

Savo apsilankymu paremsite Lietuvių Atletų veiklą